

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ADLİ TIP ENSTİTÜSÜ
SOSYAL BİLİMLER ANABİLİM DALI

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Y. Tunç Demircan

NOTERLİK İŞLEMLERİNDE FİİL EHLİYETİ
RAPORLARININ YERİ VE ÖNEMİ

SOSYAL BİLİMLER ANA BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Noter Semra Topaç
İstanbul - 2018

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ADLİ TIP ENSTİTÜSÜ
SOSYAL BİLİMLER ANABİLİM DALI

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Y. Tunç Demircan

NOTERLİK İŞLEMLERİNDE FİİL EHLİYETİ
RAPORLARININ YERİ VE ÖNEMİ

SOSYAL BİLİMLER ANA BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Noter Semra Topaç

Oktay, s, 693-714 İstanbul - 2018

Önsöz

Uzun yıllar ara vermek zorunda kaldığım tez çalışmamın tamamlanmasına yönelik arzumu ilgiyle karşılayan, sabırla dinleyen, destek verip motive eden ve tez konusunun belirlenmesinde yol gösterici olan saygıdeğer hocam Adli Tıp Enstitüsü Müdür Yardımcısı Doç. Dr. Neylan ZİYALAR' a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yoğun iş temposu arasında değerli vakitlerini ayırarak yardımlarını esirgemeyen bilgi birikimini paylaşıp yol gösteren tez danışmanım saygıdeğer hocam Dr. Öğr. Üyesi Y. Tunç DEMİRCAN' a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Tezime konu edilen verilerin toparlanması sırasında büyük emeği geçen İvrindi Noterliği Başkâtibi sevgili Halil VERİM' e ve tez hazırlık aşamasında ara ara ihtiyaç duyduğum tüm yardımı iş yoğunluğuna rağmen fırsat yaratarak veren Silivri 1. Noterliği Başkâtibi sevgili Seral ÇELİK ile Kâtipler sevgili Nazım KORUCUOĞLU, „sevgili Buse ESEN KAPUCU ve özellikle sevgili Onur GÖRGÜ' ye ayrı ayrı teşekkür ederim.

Enerji kaynaklarım Ailemin Güzel İnsanlarına teşekkür ederim.

İçindekiler

Önsöz.....	i
İçindekiler.....	ii
Tablolar Listesi	iii
Özet.....	iv
Summary.....	v
1.Giriş ve Amaç.....	1
2.Genel Bilgiler.....	4
2.1.Hukukumuzda Noterlik Sistemi.....	4
2.1.1 Noter ve noterlik tanımı.....	6
2.1.2 Tarihsel gelişimi.....	8
2.1.3 Kuruluş ve işleyişi.....	11
2.1.3.1 Yasal düzenlemesi.....	12
2.1.3.2 Noterlik dairesi(noterlikler)	12
2.1.3.3 Noterlik görevlileri.....	13
2.1.3.3.1 Noter.....	13
2.1.3.3.2 Noterlik personeli.....	18
2.1.3.4 Noterlik işlemleri.....	19
2.1.3.4.1 Şekli şartlar ve yasal geçerliliği.....	20
2.1.3.4.2 Düzenleme biçiminde işlemler.....	21
2.1.3.4.3 Onaylama biçiminde, işlemler.....	23
2.1.3.5 Noterlerin Sorumluluğu.....	24
2.1.3.5.1 Hukuki sorumluluk.....	26
2.1.3.5.2 Cezai sorumluluk.....	33
2.2 Hukuki Ehliyet Kavramı.....	35
2.2.1 Hak ehliyeti.....	35
2.2.2 Fiil ehliyeti.....	42
2.2.2.1 Tam ehliyetliler.....	42
2.2.2.2 Sınırlı ehliyetliler.....	43

2.2.2.3 Sınırlı ehliyetsizler.....	44
2.2.2.4 Araştırma konusu yapılma zamanı ve gerekliliği	44
3.Gereç ve Yöntem.....	52
3.1 Balıkesir ili İvrindi ilçesi noterliğinin 01.1.2009-01.1.2015 tarihleri arası işlemlerinde mevcut hukuki ehliyet raporlarının tespit ve incelenmesi.....	52
3.1.1 İşlemlerin niteliği.....	53
3.1.2 İşlemi yapan kişilerin sosyo demografik özellikleri.....	53
4. Bulgular.....	54
5.Tartışma.....	64
6. Sonuç.....	71
7.Kaynaklar.....	73
8.Özgeçmiş.....	77

Tablolar Listesi

Tablo 1. Noterlik İşlemi Yaptıran Kişilerin Cinsiyetine Göre Dağılımı

Tablo 2. Noterlik İşlemi Yaptıran Kişilerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Tablo 3. Noterlik İşlemi Yaptıran Kişilerin Okur-Yazar Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 4. Noterlik İşlemlerinin Nitelikleri

Tablo 5. Sağlık Raporunu Veren Kuruma Ait Bilgiler

Tablo 6. Noterlik İşlemlerinde Fotoğraf Bulunma Durumu

Özet

Çalışmada Balıkesir İvrindi Noterliği'nin 01.01.2009- 01.01.2015 tarihleri arasında, alınan rapor ile fiil ehliyetine haiz olduğu tespiti yapılan 60-100 yaş aralığındaki kişiler için düzenlediği toplam 133 adet işlem ve dayanak raporu incelenmiş, fiil ehliyeti raporlarının hangi tür işlemlerde, kimler için istendiği, raporun temininde noterliğin sevk yazısının olup olmadığı, verilen raporun kimler tarafından verildiği ve ne şekilde düzenlendiği, rapor ile işlemin uyumlu olup olmadığı konularının değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu doğrultuda var olduğu düşünülen eksikliklerin tespiti ile tartışması yapılarak ileride çıkması muhtemel anlaşmazlıkların önlenmesi konusunda öneriler getirilmiştir.

Çalışma kapsamında yer alan 133 işlemin tamamında, rapor tarihi ile işlem tarihi aynı olup, işlem içeriklerinin tamamında, raporun tarih ve numarası ile birlikte ilgilinin bu rapora dayanarak işlem yapma ehliyetine sahip olduğu belirtilmiş ve işlem aslına eklenmiştir. Fiil ehliyeti olmadığına dair rapor verilenler, Medeni Kanununun 405 maddesi gereği vesayet makamına ihbar olunduğundan bu kişiler çalışma konusu kapsamına dahil edilmemiştir. Çalışma konusu yapılan toplam 133 işlemin niteliği, işlemi yapan kişilerin sosyo demografik özellikleri ve raporlar incelenmiş, bilgiler kaydedilerek verilerin değerlendirmesi istatistiksel yazılım paketi SPSS 23 kullanılarak yapılmıştır.

Yapılan analiz sonucunda; Yaş ilerledikçe rapor dayanağı ile yapılan işlem sayısında artış olduğu, çoğunlukla okur yazar olmayan ve köyde yaşayanlar için rapor alınarak işlem yapıldığı, rapor dayanağı ile yapılan işlemlerin niteliğinin malvarlığının elden çıkarılmasına yönelik olduğu, vekalet işleminin ilgisinin ağırlıklı olarak kadın olduğu, cinsiyet farklılığının yapılan işlemin niteliğini etkilediği ancak aynı nitelikte işlem yapanlar arasındaki cinsiyet farklılığının rapor istemini etkilediğine dair bulgu olmadığı, bulunulan yaş aralığı, olası yaşam süresi ve eğitimin yapılan işlem niteliğini etkilediği, raporların çoğunlukla hastaneden ve iç hastalıkları uzmanı hekimleri tarafından düzenlendiği, raporların hiç birinde yapılacak

noterlik işleminin niteliğinden bahsedilmediği, raporların hekimin bulgu ve değerlendirmesinden yoksun olduğu, önceden basılı kağıtların boş olan ad ve soyadı kısmının doldurulması suretiyle ve hatta bu kısımların dahi doldurulmadan sağlık kuruluşunun barkot'u ile yetinilerek düzenlendiği, raporların sadece 2'sinde fotoğraf bulunduğu, inceleme konusu 133 işlem için düzenlenen raporların 12'si için noterliğin rapor istem yazısı olduğu, 121 rapor için noterliğin talep yazısının bulunmadığı, talep yazılarının hiç birinde fotoğraf bulunmadığı, noterliğin talep yazılarının 3'ünde yaşlılık halinden bahsedildiği diğer yazılarda rapor gerekliliğini doğuran bulgulardan bahsedilmediği tespit olunmuştur.

Tespit edilen veriler göstermiştir ki; İleri yaş, mental durumu kötüleştiren rahatsızlıkları ve buna bağlı olarak da fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneklerini etkilemiştir. Yine kişilerin okuma yazma bilmemesi, köy yaşamı sürdürmeleri de kişilerin yapacakları işlemin hukuki anlam ve sonucunu algılama yeteneklerine etken olmuştur. Bu nedenlerle noter tüm işlem ilgililerine olduğu gibi yaşlı ve okuryazar olmayan, düşük eğitimli ve köy yaşamı sürdürenlere ayrıca hassasiyet göstererek yapılan işlemin niteliğine göre gerekli soruları soracak, işlemin sonucu hakkında açıklama yapacak, şüphe ve ihbar olduğunda ise fiil ehliyetine sahip olup olmadıkları konusunda hekim raporu alacaktır. Raporlar, kişinin tıbbi-psikiyatrik öyküsünü, ayrıntılı muayene bulgularını ve hekimin değerlendirmesini içerecek şekilde ve fotoğraflı olmalıdır. Ayrıca yapılacak işlemin niteliğine özel olarak verilmesi de önemlidir. Hukuki ehliyet raporlarının işlem tarihi ile aynı gün olma zorunluluğu hekimler tarafından yapılacak detaylı muayeneyi olumsuz etkilemektedir. Bu durum ayrıca değerlendirme konusu yapılmalıdır. Yasal zorunluluk olmamakla birlikte rapor istemine yönelik noter talep yazıları, gözlemlenen şüpheli olguları ve varsa ihbar içeriğini ayrıntılı olarak içermeli ve fotoğraflı olmalıdır. Uygulama birliği ve işlem güvenilirliği için tespit olunan tüm eksikliklerin genel yazı ve genelgeler ile değil de yasal düzenlemeler ile giderilmesi gereklidir.

Summary

In the study, the evaluation of the topics was done that a total of 133 transactions and supporting reports organized by Balıkesir İvrindi Noterliği between the dates 01.01.2009 - 01.01.2015 for the persons between the ages of 60-100 who have been verified to be verifiable by the report are examined and the results of the actions whether the notarized letter was sent by the notary, whether the given report was given by whom and how it was arranged, whether the report was compatible with the transaction or not. Suggestions have been made for the prevention of possible future disputes by discussing the deficiencies that are thought to exist in this direction.

All of the 133 transactions within the scope of the study are the same as the date of the report and the transaction date, it was stated that all of the transaction contents made with the report support have the date and with number that of the interested party has the capacity to transaction with this report and the transaction was added to the original. In case of the people do not have the capacity in transactions who report was given that have not been included in the scope of the work subject when a notice is given to the guardianship office in accordance the article 405 of the Civil Code. Working subject was done that the quality of 133 transactions in total that the socio-demographic characteristics and reports of the people who carried out the transaction has been examined, the information have been recorded and the evaluation of the data that have been analyzed using the SPSS 23 statistical software package.

As the age progresses, there is an increase in the number of transactions made with the report support, predominantly illiterate and a report is received for the people living in the village, the quality of the transactions carried out by the report support, intended for the

In the study, the evaluation of the topics was done that a total of 133 transactions and supporting reports organized by Balıkesir İvrindi Noterliği between the dates 01.01.2009 - 01.01.2015 for the persons between the ages of 60-100 who have been verified to be verifiable by the report are examined and the results of the actions whether the notarized letter was sent by the notary, whether the given report was given by whom and how it was arranged, whether the report was compatible with the transaction or not. Suggestions have been made for the prevention of possible future disputes by discussing the deficiencies that are thought to exist in this direction.

All of the 133 transactions within the scope of the study are the same as the date of the report and the transaction date, it was stated that all of the transaction contents made with the report support have the date and with number that of the interested party has the capacity to transaction with this report and the transaction was added to the original. In case of the people do not have the capacity in transactions who report was given that have not been included in the scope of the work subject when a notice is given to the guardianship office in accordance the article 405 of the Civil Code. Working subject was done that the quality of 133 transactions in total that the socio-demographic characteristics and reports of the people who carried out the transaction has been examined, the information have been recorded and the evaluation of the data that have been analyzed using the SPSS 23 statistical software package.

As the age progresses, there is an increase in the number of transactions made with the report support, predominantly illiterate and a report is received for the people living in the village, the quality of the transactions carried out by the report support, intended for the removal of assets, that of the transaction of organizing the power of attorney was

predominantly made by women concerned, that of gender differences were affected the quality of the transaction being performed but there is no evidence that of the gender difference between who was made transaction in the same quality affects the demand for the report, the age range and possible life span were affected the quality of the transaction made, education is the factor in the quality of the transaction performed, reports are often provided from the hospital and are organized by physicians specializing in internal medicine, the quality of the notary transaction to be made in none of the reports was not mentioned, that from the findings and evaluation of the doctor was deprived of the reports, was filled in the blank of the part of the name and surname of the previously printed papers and even that was edited with the barcode of the health institution without filling even of these parts, review subject was for 133 transaction organized that there was a report request letter of notary for 12 of the reports there was not found of the demand letter for 121 reports, there is no photo in any of the demand letters, was mentioned from old age situation in 2 of the demand letters of notary that it was determined that other reports did not mention the findings that caused the report to be necessary.

Advanced age affects the ability to perceive disturbances that worsen the mental state and consequently the legal meaning and consequences of the act. Again that of people do not know to read and write, continuing village life also affects the ability of people to perceive the legal meaning and result of the transaction. For these reasons, the notary will ask the necessary questions according to the quality of the transaction, such as elderly and illiterate, low educated and continuing village life, as well as the whole transaction and explain the result of the transaction. In the case of doubt and notification, they will take a physician report on whether or not they have the capacity to act. The physician reports should include the

medical-psychiatric story of the person, the detailed examination findings and the evaluation of the physician and should be arranged to carry the photograph of the person. And, as you can see, the person should be guided to specialist physician. When is observed which situations assets, that the report should be taken from which expert is not open in the law. Notary writings for the request of the report, the suspicious situations observed and, if any, the content of the notice should be detailed and photographed. All identified deficiencies must be eliminated by legal regulations.

1. Giriş ve Amaç

Resmi daire sayılan noterlik dairesinde kamu hizmeti veren kamu görevlileri olarak kabul edilen noterler ve noter çalışanları, resmi belge niteliğindeki işlemleri gerçekleştirerek, hukuki güvenliğin sağlanmasında ve ileride ortaya çıkması muhtemel anlaşmazlıkların önlenmesinde önemli görevler üstlenmektedirler. Noterlerin görevleri 1512 Sayılı Noterlik Kanununun, Sekizinci Kısımında düzenlenmiştir. Kanunun bu kısmındaki düzenlemede noterlerin görevleri ve dolayısıyla yapacakları işlemler; Birinci Bölüm 60'ncı maddesinde Genel Olarak, İkinci Bölüm 61-71 Maddelerinde; Özel Olarak, Üçüncü Bölüm 71 /a maddesinde de; Diğer İşlemler başlıkları altında tasniflendirilerek belirlenmiştir.

Noterliklerde yapılacak işlemler öncesinde noter, işlemi yapacak olan kişilerin kimlik, adres bilgileri, gerçek istekleri ve bu işlemi yapmaya yönelik yeteneğinin olup olmadığını öğrenmekle yükümlüdür¹. İlgilinin yeteneği hakkında kanı sahibi olması gereken noter, işlem ilgisinin yaşlılık, hastalık ve dış görünüş itibarıyla yeteneğinden şüphe etmesi veya bu konuda ihbar ve şikâyet bulunması hallerinde ilgilinin temyiz kudretinin varlığını doktor raporu ile saptamak zorundadır. Zira hak sahibi olabilmek ve borç altına girebilmek için ilgilinin bu işlemler sırasında akıl ve ruh sağlığının yerinde olması gerekmektedir. İşlem ilgilisi ancak bu halde temyiz kudretine ve diğer kanuni şartların varlığı ile fiil ehliyetine sahip kabul edilecektir².

---

¹ Yurdagül, s, 48-52

² Hancı, İ. H. Adli Tıp Ve Adli Bilimler, Seçkin Yayınevi, Ankara,2002.

Bu şartlar sağlandıktan sonra noterlikler tarafından gerçekleştirilen işlemler ve dolayısıyla düzenlenen belgeler, aksi sabit oluncaya kadar geçerli belge niteliğini kazanmaktadır. Ancak, ilgilinin kimlik ve adres bilgilerinin tam tespiti, temyiz kudretinin var olduğuna yönelik oluşan olumlu kanaat ve bundan sonra kişinin gerçek isteklerine uygun işlem yapılmasına rağmen, zaman zaman noterliklerde yapılan işlem sırasında ilgilinin temyiz kudretine sahip olmadığı ya da noterlik işlemi öncesi alınan raporların geçersiz olduğu ileri sürülerek noterlik çalışanları aleyhine evrakta sahtecilik suçlamasıyla ve yine haksız fiil sorumlulukları olduğundan bahisle davalar aılabilmekte, bu halde de noter işlemleri ve dayanak raporları hakkında geriye dönük incelemeler söz konusu olabilmektedir³.

Bu nedenle, noterlikler tarafından yapılan işlemler sırasında hukuki ehliyet raporu alınması, bu raporun hangi durumlarda alınması gerektiği, raporların şekli ve hangi uzmanlar tarafından düzenleneceği gibi konular son derece önem kazanmaktadır.

---

³ zbek, M. Noter Senetlerinde Sahtelik, Ankara 2001

Çalışmada Balıkesir İvrindi Noterliği'nin 01.01.2009 - 01.01.2015 tarihleri aralığında, alınan rapor ile fiil ehliyetine haiz olduğu tespiti yapılan 60-100 yaş aralığındaki kişiler için, düzenlediği toplam 133 adet işlem ve dayanak raporu incelenerek, fiil ehliyeti raporlarının hangi tür işlemlerde, kimler için istendiği, raporun temininde noterliğin sevk yazısının olup olmadığı, verilen raporun kimler tarafından verildiği ve ne şekilde düzenlendiği, rapor ile işlemin uyumlu olup olmadığı konuları değerlendirilecektir. Bu incelemeden çıkan sonuçlar çerçevesinde, noterlik işlemleri sırasında dayanak alınan hukuki ehliyet raporlarında varsa eksikliklerin neler olduğu tartışılarak, ileride çıkması muhtemel anlaşmazlıkların önlenmesi konularında öneriler getirilecektir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1.Hukukumuzda Noterlik Sistemi

Koymuş olduğu hukuki kurallar ile kişiler arasındaki hukuki ilişkileri düzenleyen, temel hak ve hürriyetleri koruyan böylelikle toplum barışını sağlamaya çalışan devlet, yargı organları aracılığıyla ortaya çıkan hukuki ihtilafları çözmeye çalışırken aynı şekilde kişiler arasındaki hukuki işlemleri belgelemek ve bu sayede hukuki güvenliği sağlamak amacıyla da noterlik müessesesini kurmuştur⁴.

Noter ve noterlik ile ilgili düzenleme, 1512 Sayılı Noterlik Kanununun 1 inci maddesine göre yapılmıştır. Bu maddeye göre; “Noterlik bir kamu hizmeti olup, bu hizmetin amacı hukuki güvenliği sağlamak ve uyuşmazlıkların oluşmasını engellemektir. Bu amacın gerçekleştirilmesi için noterler hukuki işlemleri belgelendirecek ve kanunen verilen diğer görevleri yapacaktır.” Bu maddede yer alan ifadeler göstermektedir ki; devletlerin vazgeçilmez önemli kurumlarından biri olan noterliklerde görev yapan noterler, genel olarak yapılması kanunla başka bir kuruma verilmemiş her türlü hukuki işlemi yapmakla görevlendirilen kamu görevlileridir. Bu görevi çoğunlukla gayrimenkul satış vaadi sözleşmesi, ölünceye kadar bakma sözleşmesi, kira sözleşmesi, borç senedi, vekâletname, taahhütname, muvafakatname ve vasiyetname düzenleyerek yapmaktadır. Ayrıca ölüme bağlı tasarruflarla ilgili işler, tebligat, tespit, emanet, tescil, protesto, ihtarname, ihbarname düzenlemek, örnek çıkarma, tastik etme, mirasçılık belgesi düzenlemek gibi işlemleri yapmak suretiyle de görevli olduğu konularda hizmet vermektedir.

Mahkemelerin en büyük yardımcısı konumunda olan noterler, yasal işlemleri belgelemek ve işlemi yapılan evrakların düzenli olarak tutulması ve arşivlenmesinden

---

⁴ Özbek M.S, Noter Senetlerinde Sahtelik,2013.s, 238

sorumludur⁵. Böylelikle, uyuşmazlıkların ortaya çıkmasını önleyerek mahkemelerin yükünü azaltmakta, mahkemelere intikal etmiş olan uyuşmazlıkların ise daha çabuk sonuçlanmasını sağlamaktadırlar. Zira noterler tarafından düzenlenen belgelerin kesin delil niteliği bulunmakta(HMK.m.204,NK.m.82/1) ve bu belgeler sahteliği sabit oluncaya kadar geçerli sayılmaktadır.

Noterlik Kanunu hükümlerine göre, noter olarak görev yapabilmek için özel eğitimden geçmek (Hukuk Fakültesi mezunu olmak) gerekir. Ayrıca ayırık haller haricinde, görevlerini üstlenmeden veya mesleğini icra etmeleri için belge almadan önce belli bir staj döneminden geçmeleri gerekir(N.K.m.5).

Noterlerin ve noterliklerin sınıflandırmaları farklıdır. Noterliklerin sınıflandırılması NK. M. 4 'de noter sınıfı ve hizmet süresi ise NK. M. 4/a 'da düzenlenmiştir^{6,7}. Bununla birlikte, noterler ancak kendi sınıflarına uygun noterliklerde iş yapabilirler ve bunun için kendi kıdemlerine uygun boş noterliklerin bulunması zorunludur⁸.

---

⁵ Ulukapı, S, 20

⁶ Bilgin, s, 74

⁷ Madde 4 " Noterlikler dört sınıfa ayrılır. Birinci, ikinci, üçüncü sınıf noterlikler, Türkiye Noterler Birliğinin görüşü alınarak Adalet Bakanlığınca sınıflandırılır. Bu sınıflandırmada, her noterliğin yetki çevresi içindeki nüfus, iş yoğunluğu ve noterlik geliri esas tutulur. Genellikle, aynı mahkemeye bağlı noterlikler aynı sınıftan sayılır"

Madde 4/a " Noterler üç sınıfa ayrılır. Mesleğe ilk kez üçüncü sınıf noterliğe atanarak girenlerin üçüncü sınıf hizmeti başlar. Noterin ikinci ve üçüncü sınıfta asgari hizmet süresi dörder yıldır. Bu sürenin sonunda noterin sınıfının yükselbilmesi Adalet müfettişi tarafından hakkında düzenlenen nihai rapora olumlu kanaat belirtilmiş olmasına bağlıdır. Noterliğin sınıfının yükselmesi noter sınıfını etkilemez".

⁸ Noterlik Hukuku Araştırma Enstitüsü, Türk Medeni Kanununda Noterleri İlgilendiren Önemli Değişiklikler, Ankara 2005.

2.1.1 Noter ve noterlik tanımı

Türk Hukukunun koyduğu yasalara göre noter, hukuki güvenliği oluşturmak ve meydana gelen anlaşmazlıkları ortadan kaldırmak için işlemleri belgelendiren ve yasalarla verilen başka sorumlulukları, Noterlik Yasası, Noterlik Yasası Yönetmeliği ve ayrıca Türkiye Cumhuriyeti tarafından kabul edilen uluslararası anlaşmalara ve noterlik etik kurallarına uygun olarak yerine getiren gerçek kişidir (N.Y. m. 1)⁹.

Yapılması yasa ile başka bir makam, merci veya şahsa verilmemiş olan her tür yasal işlemi gerçekleştirmek ve Noterlik Yasası ve diğer yasalarda resmi olarak yapılması emredilen ve mercileri belli olmayan tüm kanuni işlemleri bu yasa maddelerine göre yapmak noterin görevidir (N.Y. m. 60). Bir taşınmazın veya bir yerin hal ve şeklini, değerini, ilgili bireylerin kimlik ve ifadelerini tespit etmekle de görevlendirilen noterler davet edildiğinde mahkemelerde, seçimlerde ve piyangoda ve özel organizasyonlarda yer alarak durumu düzenleyeceği tutanakla belgelerler¹⁰.

Gelir Vergisi Yasasına göre noterler, serbest meslek erbabı sayılmaktadırlar (193 Sayılı Gelir Vergisi Yasası m. 66/1). Noterlik faaliyetinden elde edilen gelir de serbest meslek kazancı sayılmıştır. Mesleki uzmanlığı ve bağımsızlığı gerektiren noterlik aslında tam olarak bir serbest meslek de değildir çünkü kazanç amacına ve rekabete dayanmamaktadır. Buna paralel olarak Yargıtay Kararlarında da noter, tacir olarak görülmemektedir^{11,12}. Noter, belirli bazı durumlarda (gayrimenkul satış vaadi sözleşmesi yapmak gibi işlemlerde) (N.Y. m. 60/3) resmi memur olarak nitelendirilmektedir. Bunun yanında 1512 Sayılı Noterlik Yasası,

⁹ Oğuzman M.K. Öz, M.T. Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2010

¹⁰ Tanrıver, s, 56-58

¹¹ Tanju, Fahrettin: Hukukumuzda Noterlik, Ankara 1983

¹² Ulukapı, s, 20

noterliğin kuruluşunu, yetki çevrelerini, kapatılmalarını ve sınırlandırılmalarını açıklamıştır. Fakat noterden ayrı örneğin; noter çekilince veya ölünce süreklilik gösteren tüzel kişiliği olan bir varlık ihdas etmemiştir¹³

Sonuç olarak Türkiye Cumhuriyetinde noterin tanımı aşağıdaki gibi yapılabilecektir; Noter, Adalet Bakanı tarafından atanan ve görevlendirilen; tarafsız ve dürüst, mesleki uzmanlığa ve bağımsızlığa sahip, bir kamu hizmeti çerçevesinde yasal güvenliği sağlamak ve anlaşmazlıkları önlemek için tarafların iradelerine uygun olarak işlemleri belgelendiren; Noterlik Yasasına uygun olarak dışarıda yazılıp getirilen kâğıtların üzerindeki imza, mühür veya herhangi bir işareti veya tarihi onaylayan; protesto, ihbarname ve ihtarname gönderen; taşınmaz satış vaadi sözleşmesi yapan; yasal olarak tescili gereken işlemleri tescil eden; tespit işleri, emanet işleri, defter onaylamak, vasiyetname ve ölüme bağlı tasarruflar ile ilgili işler, tebligat işleri, aylık ve yıllık iş cetvelleri verilmesi işleri ile birlikte Noterlik Yasası ve diğer yasalar tarafından verilen başkaca görevleri Noterlik Hukuku kurallarına uygun olarak yapan; yasalarda resmi olarak yapılmaları emredilen ve yapılmaları yasa ile başka bir makam, merci veya şahsa verilmemiş olan her tür yasal işlemi düzenlemek yetkisine sahip olan, ücretini ilgili taraflardan alan, vergi ödeyen ve ölüm, istifa, meslekten çıkarma ya da yaşın dolması sebebiyle görevi biten gerçek kişidir^{14, 15}

---

¹³ Tanrıver, s, 56-58

¹⁴ Tanrıver, s, 56-58

¹⁵ Özen, M. 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu Bağlamında Noterlerin Cezai Sorumluluğu, Noterlik Hukuk Sempozyumu, Ankara 2010

2.1.2 Tarihsel gelişimi

Kökeni antik roma dönemine kadar dayanan, uzun ve seçkin bir geçmişe sahip olan noterlik her dönemde önemini korumuş bilimsel mesleklerden biri olmuştur.

1-Roma Devri

Noterin görevi, Julius Caesar döneminden önce eski Roma da oluşturulmuştur. Bu dönemde bilgili kâtipler, çarşıdaki küçük dükkânlarda ticari muameleleri ve anlaşmaları kayıt işine girişmişlerdir. Bu kâtipler (Tabellions) zamanla iş saatleri dışında da mal alışverişi ve vasiyetname gibi özel işleri daha fazla kaydeder hale gelmiş ve noterlik böylece başlamıştır.

Noter sözcüğünün kökeni ise Ciceronun özel sekreteri M. Tullius Trio'dan gelmektedir. Tirio, Ciceronun konuşmalarını kaydetmek için bir steno sistemi geliştirmiştir. Bu steno Notea Tironina olarak isimlendirilmiştir. Bu steno metodu tek(sözcük)Notarius olarak kullanılmıştır¹⁶. Roma hukukundaki Notariuslar, yazdıkları mahkeme tutanakları karşılığında ücret alan köle ya da azat edilmiş kölelerdir¹⁷. Noter terimi, sonraları muhtemelen Milattan Sonra 1 inci Yüzyıl başlarında imparatorların kâtiplerinin ve eyalet valilerinin sicil memurları için kullanılmak üzere sınırlandırılmıştır¹⁸.

¹⁶ Halliwell T, Thenotary A, Short History, 2000, <http://www.Learnedcoansel.com/Notaryhistory.Html.E.T> 26.10.2017

¹⁷ Halliwell T, Thenotary A, Short History, 2000, <http://www.Learnedcoansel.com/Notaryhistory.Html.E.T> 26.10.2017

¹⁸ Ceylan s, 75-93

2- Orta çağ

Noterlik görevi, Roma İmparatorluğunun farklı fatihleri zamanında da uygulanmaya devam etmiştir. Orta Çağ (MS 476-1000) olan bu devir çoğu zaman hukuk kurallarının kısıtlılığı ve cehaletin yaygın olduğu bir dönem olarak anılmıştır. Dokuzuncu Yüzyıl başlarında atanmış memurlara yılda dört defa vergileri toplayan Frenk İmparatoru Charlemagne, bu seyyah yargıçlara onlara sıra ile eşlik edecek noterleri atama talimatı vermiştir. Bu dönem süresince Katolik Kilisesinin etkisini arttırmasının sonucu olarak, papalar noterleri atamaya başlamışlardır. 1271 sıralarında, William Durana (Duranti, Durandus ve Durantis olarak da bilinir), Papa Gregory X'nin kâtabi olduğu sırada Onun Yansıtaç 'ını yazmıştır ki bundan anlaşılıyor ki, Fransa'da ya da İngiltere'de ya da İspanyada bir noter, İmparator ya da Papa ya da onlar tarafından bu özel izin verildiği biri tarafından atanmıştır^{19, 20}.

3-Modern Çağ

Örf ve Adet Hukukuna Sahip Ülkeler

1279 yılında papa, Canterbury başpiskoposunu noterleri atamak üzere görevlendirmiştir. Bu sebeple noterlerin çoğunun papazlar sınıfının üyesi olması şaşırtıcı olmamıştır. Bu uygulama 1533 yılındaki Protestan dini İslahatı ile papa görevlerini devredene kadar sürmüştür. Bugün, İngiltere, Yeni Zelanda ve Avustralya'nın bölümleri ve bazı diğer ülkelerde noterler, fakülte dekanları tarafından atanmaktadır. Birleşik Devletlerden farklı olarak İngiltere'nin noterleri daha çok yüksek mahkemelerde duruşmalara çıkabilen Medeni Hukuk avukatlarıdır²¹.

---

¹⁹ Ulukapı s, 20

²⁰ Ceylan s, 75-93

²¹ Ulukapı s, 65-85

Roma Hukuku Ülkeleri

İskandinavya ve İngiltere ayrı olmak üzere, Batı Avrupa hukuk sistemleri, Roma Hukuku kaideleri üzerinde şekillenmiştir. Bu düzenlemeden farklı olarak İngiltere’de örf ve adet ya da gelenek hukuku gelişmiştir. Meksika ve Güney Amerika noterleri ise Roma sisteminin varisleridir. Modern zamanlarda bu ülkelerde noterler, onama, emanet, yazılı belge düzenleme, yeminli ve yazılı beyan almak gibi işler yapmaktadırlar²².

4. Osmanlı İmparatorluğu Dönemi

İslam Hukukunda bir borcun adil bir yazıcı tarafından tanıklar huzurunda yazılması emredilmiştir. İşlemi yapan kişiye kâtibiadil denilmiştir. Osmanlı İmparatorluğunda noterlik işlerini kadı veya naipler yapmışlardır. Bunlara 1877 yılında mukavelat muharriri adı verilmiştir. Aynı isim altında bir tüzük yürürlüğe girmiştir. Bu düzenleme, O dönemde kabul edilmiş birçok kurumda olduğu gibi bugünkü hukuk sistemimizde yer alan Noterlik Hukuku kurallarına da bir temel oluşturmuştur. 1913 yılında ise, Kâtibiadil Kanunu Muvakkati kabul edilmiştir²³

---

²² · Ulukapı s, 65-85

²³ · Ulukapı, s. 65-85

2.1.3 Kuruluş ve işleyişi

Türk Hukukunda noterlik, bir kamu hizmetidir ve noterlerin yapmakla yükümlü oldukları görevler açık bir şekilde düzenlenmiştir. 01.09.1938 tarihinde 3456 Sayılı Noter Yasası yürürlüğe girmiştir. Noter Yasasındaki değişikliklerin ardından halen yürürlükte olan 1512 Sayılı Noterlik Yasası 18.01.1972 tarihinde kabul edilmiştir²⁴. Türkiye Cumhuriyetinde halen 1931 noterlik bulunmaktadır.

Noterler çok çeşitli işler yapmaktadırlar. Özellikle, kanunla başka mercilere atfedilmemiş olan her türlü hukuki işlemleri düzenlemek noterlerin asli görevlerinden biridir.

Noter, işlem yaparken Noterlik Yasası ile birlikte diğer tüm mevzuatlarını izleyerek görev yapan bir kamu görevlisi olarak hareket eder. Noterlik Yasaları ülke ve eyaletlere göre değişiklik gösterir. Ancak tüm mevzuatlar iki temel işlev içerir. Bu işlevler, işlem sahibinin kimliğinin doğru tespit edilmiş olması ve beyanının gerçek iradesini yansıtmış olması gerekliliğidir. Beyanın gerçek iradeyi yansıtmayı yansıtmadığının tespiti işlevi notere işleme müdahale ederek işlem sahibinin zihinsel zayıflamasının veya iradesine yönelik baskının var olup olmadığını gözlem ve değerlendirme görevi verir. Bu tespit sonrası yapılabilecek işlemler çok çeşitli ve adi düzenlenen senetlere göre ispat gücü daha yüksektir.

Noterlerin yetkileri dahilinde düzenledikleri ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı ve konusu imkansız olmayan düzenleme ve onaylama biçiminde yapmış oldukları senetler hem ceza hukuku hem özel hukuk bakımından hukuki ilişkileri ispat kuvvetine sahip olan kamunun doğruluğuna güvendiği resmi belgelerdendir (NK. m. 82 f.1)²⁵.

²⁴. Yılmaz E.Hukuk sözlüğü, B.5, Ankara 1996

²⁵. Ulukapı, s, 20

2.1.3.1 Yasal düzenlemesi

Günümüz Türk hukukunda noter ve noterlik kurumu, 18.01.1972 tarihinde kabul edilen 05.02.1972 gün 14090 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 1512 sayılı Noterlik Kanunu ile düzenlenmiştir. Kanunun noterlik mesleği başlığı altında yer alan 1. Maddesinde, öncelikle noterliğin bir kamu hizmeti olduğu belirtilmiş, devamında noterlerin görevlerinin çerçevesi, ” hukuki güvenliği sağlamak, anlaşmazlıkları önlemek amacıyla işlemleri belgelendirmek ve kanunlarla verilen başkaca görevleri yapmak” olarak belirlenmiştir^{26, 27}.

2.1.3.2 Noterlik dairesi (Noterlikler)

Noterlik dairesinin bölümleri Noterlik Kanunu Yönetmeliğinin 6’cı maddesinde ele alınmış olup, bu bölümler; Noter çalışma bölümü, çeşitli servisler, bekleme ve arşiv olarak belirlenmiştir. Noterlik dairesinin, belirtilen bölümlerden oluşması ve iş sahiplerinin işlerini rahatlıkla yaptırabilecekleri, hizmete uygun büyüklük ve nitelikte olması gerekir. (NKY 5-6. md.), (TNB’ nin 16.12.2004 tarih 120 sayılı yazısı). Böyle bir noterlik dairesi, bağımsız bir daire olabileceği gibi bir iş hanı, pasaj veya bir iş merkezinin uygun bir yeri de olabilir²⁸. Yasa ve yönetmeliklerle belirlenen son başvuru tarihine kadar tutulması öngörülen noterlik belgelerinin yanı sıra işlem, kâğıt, defter, karton, dosya vb. malzemenin bulunduğu arşiv, noterde veya daire dışında kiralanmış bir yerde olabilir. Reklam niteliğinde görünmemek kaidesiyle noterlik dairesinin dış kısmına herkesin kolaylıkla görebileceği bir yere, resmi

²⁶ · Ceylan, s, 75-93

²⁷ · Pulaşlı, s, 39

²⁸ · Özbek, M.S Noter senetlerinde sahtelik, Ankara 2009

dairelerin tabelaları niteliğinde ve noterliğin unvanını taşıyan bir tabelanın asılması zorunludur (NKY 4. md)²⁹.

2.1.3.3 Noterlik görevlileri

Noterlik hizmetinin yürütülmesi ağırlıklı olarak noterler ve noterlik personelini oluşturan görevlilerin faaliyeti ile gerçekleşmektedir. Noterlik dairesinde, hizmeti gerçekleştiren bu görevliler haricinde ayrıca noter stajyerleri' de bulunabilir.

2.1.3.3.1 Noter

Özel eğitim almış kamu görevlisi olarak faaliyet gösteren noter, belirli bazı durumlarda (gayrimenkul satış vaadi sözleşmesi yapmak gibi işlemlerde) (N.Y. m. 60/3) resmi memur olarak nitelendirilmektedir. 1512 Sayılı Noterlik Yasası, noterliğin kuruluşunu, yetki çevrelerini, kapatılmalarını ve sınırlandırılmalarını açıklamıştır. Fakat noterden ayrı örneğin, noter çekilince veya ölünce süreklilik gösteren tüzel kişiliği olan bir varlık ihdas etmemiştir³⁰.

Görevin icrasından önce, ayırık haller dışında zorunlu olan noterlik stajına kabul edilebilmek için aşağıdaki koşulların gerçekleşmesi gereklidir (N.Y. m. 7):

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı ve 21 - 40 yaş aralığında olmak,
- Türk hukuk fakültelerinden mezun olmak veya yabancı bir hukuk fakültesi mezunu olup da, Türk hukuk fakültesi programlarına göre eksik olan derslerden başarılı bir şekilde başarılı sınav vermiş bulunmak,

---

²⁹ Kıcalıoğlu, s, 131-145

³⁰ Oktay, s, 693-714

-Devlet memurluğuna atanmaya engel bir cezası olmamak, kesinleşmiş bir kararla yüz kızartıcı bir suçtan veya ağır hapsi gerektiren bir cürümden mutlak veya kasti bir cürümden bir sene veya daha fazla hapis cezası almamış olmak

- Kesin bir ceza veya disiplin kararı sonucunda hakim, savcı, memur veya avukat olmak niteliğini kaybetmiş bulunmamak,

-Noterlik mesleğine yaraşmayacak bilinen tutum ve davranışları olmamak,

- Mahkeme kararı ile kısıtlanmış olmamak,

-Noterlikle ve noter stajyerliği ile bağdaşmayan bir işle uğraşmamak,

-İflas durumuna uğramış ise itibarı geri iade edilmiş olmak,

-Hakkında aciz vesikası verilmiş ise bunu kaldırmış bulunmak,

- Noterlik görevini devamlı ve gereği gibi yapmaya engel vücut veya akılca malul olmamak gereklidir (N.Y. m. 7). Stajdan bağışıklığı olmayan kişiler noter olarak görev yapabilmek için, Noterlik Yasası ve bu yasa ile ilgili yönetmelik hükümleri uyarınca 1 yıllık noterlik stajını tamamlayarak noterlik belgesini almış olmalıdır (N.Y. m.5 ve N.Y.Y m. 66).

Noterlik Kanunu 6' ıncı maddesinde belirtildiği üzere; Adli veya askeri yargıçlık ya da savcılıklarına veya hukuk fakültesi mezunu olup, idari yargı yargıçlık ya da savcılıklarına atanmış veya avukat unvanını kazanmış olan veya Avukatlık Yasasına göre staj ve avukatlık sınavı şartlarından bağışıklı olarak avukatlığa kabul olunmaya hak kazanmış bulunanlar, noterlik stajına tabi değildirler^{31, 32}.

³¹ Oktay, s, 693-714

³² Eren, F, Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, İstanbul 2011

Noterlik belgesi almak isteyen kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan avukatlar veya noterlik uygulamasında başarılı hakim ve savcı adaylarından noter belgesi almak isteyenler için;

- Nüfus cüzdanı örneği (Nüfus Müdürlüğünden veya noterden onaylı),
- Hukuk Fakültesi diploma veya çıkış belgesi,
- Hükümlülüğünün bulunmadığına dair Cumhuriyet Başsavcılığında alınmış belge
- Çalışmaya engeli olmadığını gösteren sağlık ocağı veya hastaneden alınacak sağlık raporu,
- İkamet adresi ve telefon numarası (Başvuru formunda),
- Halen kayıtlı bulunduğu barodan alınacak, avukatlık müddetini ve hakkında disiplin takibatı bulunup bulunmadığını gösterir belge,
- Başka bir kurumda çalışıyor ise, sicil özeti veya hizmet belgesi,
- Avukatlık ruhsatnamesi örneği,
- 1512 Sayılı Noterlik Yasasında sayılan yasakların kendisinde bulunmadığına dair belirlenen şekilde düzenlenmiş ve ilgisince imzalanmış beyanname,
- Dört adet (4×6) ebadında mutlaka renkli, cübbesiz, bayanlarda usulüne uygun, erkeklerde ceket ve kravatlı olarak çekirilmiş vesikalık fotoğraf ile birlikte,

Noterlik belgesi verilmesi isteğini kapsayan ve Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğüne hitaben yazılmış imzalı dilekçe ile başvuru gerekir³³.

---

³³. Ünalçın, s, 48-59

Hakim ve cumhuriyet savcılarını için Noterlik stajından bağışıklı olarak Noterlik belgesi almak için istenen belgeler ;

- Nüfus cüzdanı örneği
- Ad ve soyad değişikliği varsa, bu hususu gösteren belgenin aslı veya noterden onaylı örneği,
- Dört adet (4×6) ebadında usulüne uygun çektilirilmiş vesikalık fotoğraf,
- 1512 Noterlik Yasasında mevcut yasakların kendisinde bulunmadığına dair usulüne düzenlenip ilgilisince imzalanmış beyanname,
- İdari yargı hakim ve savcılarını için hukuk fakültesi diploma ve çıkış belgesinin bir sureti ,
- Noterlik belgesi verilmesi istemini kapsayan ve Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğüne hitaben yazılmış imzalı dilekçe dir^{34, 35} .

Gerek, avukat ünvanını kazanmış olan veya Avukatlık Kanununa göre staj ve avukatlık sınavı şartlarından ayırık olarak avukatlığa kabul edilenler, gerek hakim ve cumhuriyet savcılarını ve gerekse stajdan bağışık olmayan hukuk fakültesi mezunları arasında stajdan beklenen maksat hasıl olanlardan, bakanlıkça yapılan inceleme sonunda noter olmaya engel durumları bulunmayanlara Noterlik belgesi verilmektedir.(N.K. m.17)

Adalet Bakanlığında tutulan deftere Noterlik belge sahipleri belge sıra numaralarına göre kaydedilmektedirler.(N.Y m.18

³⁴ . Gökcan, H.T. Hukukumuzda Haksız Fiil Sorumluluğu, Ankara 2003

³⁵ Ünalçın, s, 48-59

1512 sayılı Noterlik Yasası'nın 23'üncü maddesine göre noterliğe ilk defa başvuran belge sahipleri, talep beyanlarına ; ceza kaydı, tıbbi rapor, mülkiyet beyanı, varsa soruşturma ya da baro disiplin cezasını ve de soyadı değişikliği hakkındaki bilgileri belgeleri ile birlikte bildirmelidir³⁶. Başvuru sahipleri, dilekçe ve eklerini Adalet Bakanlığına veya bakanlığa gönderilmek üzere buldukları yer cumhuriyet Başsavcılığına vermelidir. Ancak Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün duyurusu ile bu başvuruların 01.04.2016 tarihinden itibaren iş sürecini hızlandırıp güvenliği arttırmak açısından yalnızca elektronik ortamda, Vatandaş Portalı aracılığıyla (www.vatandas.uyap.gov.tr) yapılması gerektiği belirtilmiştir. Adalet Bakanlığı tarafından verilen bir aylık süre içerisinde noksan belgelerini tamamlamayan kişilerin istemi dikkate alınmamaktadır (N.Y. m. 23).

Noter olarak görev yapan kişilerin yer değişikliği talepleri için, sadece bir dilekçe ile Adalet Bakanlığına veya bakanlığa gönderilmek üzere buldukları yer cumhuriyet Başsavcılığına müracaat etmeleri yeterli iken, Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün duyurusu ile, bu başvuruların da elektronik ortamda yapılma zorunluluğu getirilmiştir.

Adalet Bakanlığı tarafından ilan edilen üçüncü sınıf noterliğe, ancak Noterlik Belgesini almış olan bir kimse atanabilmektedir. Bununla ilgili düzenleme N.Y. m. 24 maddesinde yer almaktadır³⁷. Eksik belgeler ile ilgili kanun düzenlemesi ise N.Y.m.23 yer almaktadır³⁸.

---

³⁶ Ünalçın, s, 48-59

³⁷N.Y. m 24: Adalet Bakanlığı, Resmi Gazete'de ilan tarihinden itibaren bir ay tamamlandıktan ve herhalde 23. Maddenin 2nc fıkrasına göre verilen sürenin bitiminden sonra isteklilerden 18. Madde de gösterilen defterdeki sırada en önde bulunanı engel bir hali olmamak üzere noterliğe atar.

³⁸N.Y. m. 23: Eksik belgelerini ilan tarihinden itibaren bir ay içerisinde tamamlamayan kişilerin istemi kabul edilmemektedir.

Noter olarak görev yapanlar, yargı mercilerinin vereceği işlerle, ilim ve hayır kuruluşları başkan ve üyelikleri, hakemlik, vasiyeti tenfiz memurluğu haricinde başkaca hiçbir görevi yapamazlar (N.Y. m. 8 ve 50).

2.1.3.3.2 Noterlik personeli

Noterler, noterliklerde işlere yardımcı olması için farklı görevler tahsis edeceği personellere görev verirler. Bütün Noterlik personeli (kâtip ve hizmetli) noterin gözetiminde işlerini yürütürler. Bu noterliklerde, eğer en az iki kâtip bulunursa, bunlardan biri başkâtiplik görevini üstlenir (NK 42 ve NKY 8. md.)³⁹.

Başkâtip, noterlik personelinin şefi olmanın yanı sıra noterlik dairesinde bulunan defter, evrak, belge ve demirbaşlardan da noterle birlikte sorumlu olmaktadır (NK 43. md.).

Noter katibi olabilmek için; Devlet Memurları Kanununda yazılı şartlara sahip olmak, ceza veya disiplin kararı ile meslekten çıkarılmamış olmak, altı aylık adaylık süresini geçirmiş ve yeterliliklerinin noter tarafından onaylanmış olmak gerekir(N.K m 44).

Yönetmeliğin 20. maddesinde, noterlik personelinin çalışacakları servislerin;

- Başkâtiplik servisi,
- İşlemler (muamelat) servisi,
- Hesap işleri servisi ve vezne,
- Tebligat servisinden, oluşacağı belirtilmiştir.

---

³⁹ Bilgin, s, 74

Görevlerine göre farklı servislerde çalışan noter personeli çalışma esnasında kılık kıyafet konusunda çıkarılmış yönetmelik hükümlerine uygun giyinmek zorundadırlar⁴⁰

2.1.3.4 Noterlik işlemleri

Noterlik Kanunu'nun Dokuzuncu Kısım'ının Birinci Bölümünde "Noterlik İşlemlerinde Uyulması Gerekli Genel Hükümler" başlığı altında hukuki işlemler ve bu işlemler sırasında uyulması gereken kurallar açıklanmıştır^{41, 42, 43},

Noterlik kanununun 72. Maddesine göre; İlgili belgelendirme isteminde bulunacak kişidir. Noter hukuki işlemlerin belgelendirilmesi sırasında, iş yaptıracak kişilerin kimlik, adres ve yeteneklerini ile gerçek isteklerini tam olarak öğrenmek ve ayrıca bu işlemleri yaparken yasalara ve ilgili tüm düzenlemelere uymakla yükümlüdür.

Noterlik Kanunu 73 ve devamı maddelerinde yapılacak işlemlerle ilgili uyulması gereken hükümler düzenlenmiş; İlgilinin işitme, konuşma veya görme özürlü olması halinde, Türkçe bilmemesi halinde, ilgililer ile tanık, tercüman ve bilirkişinin imza atamadıkları durumlarda yapılması gerekenler açıklanmış, yine noterlerin, bilirkişi ve tanıkların hangi hallerde noterlik işlemlerine katılamayacakları, hangi hallerde noterlik işlemlerinin hukuk hakimi tarafından yapılabileceği gösterilmiş, işleme tanık olarak katılamayacak kişilerin nitelikleri, başkaları adına işlem yaptırmak isteyenlerden istenmesi gereken belgeler ile

⁴⁰ Türkiye Noterler Birliği, Noter Odaları ve Noterlik Dairelerinde Görevli Kişilerin Kılık ve Kıyafetine Dair Yönetmelik.

⁴¹ Ünalçın, s, 48-59

⁴² NK. m 1: Noterlik mesleğinin tanımı yapılırken hukuki güvenliği sağlamak ve anlaşmazlıkları önlemek için işlemleri belgelendirme görevi verilmiştir.

⁴³ NK. m 72:"Noterler, ilgililerin istemi üzerine hukuki işlemleri belgelendirirler. Belgelendirme, bu kısım hükümleri ile diğer kanunlar ve yönetmelikte gösterilen şekilde yapılır.

fotoğraf yapıştırılması zorunlu olan işlemlerin niteliği ve ayrıca işlemde yapılacak çıkıntı, değiştirme, fesih, iptal ve düzeltme ile ilgili izlenecek yollar gösterilerek, görevin daire dışında icrasının hangi halde mümkün olabileceği de açık olarak belirtilmiştir⁴⁴

2.1.3.4.1 Şekli Şartlar ve yasal geçerliliği

Noterlik Kanunu m.60, NKY.m.7/a ; Noterlerin genel olarak yapacakları iş ve işlemleri, NK 61 ve devamı maddeleri; Noterlerin özel olarak yapacakları işleri, Noterlik Kanununa 6217 sayılı kanunla eklenen 71/A maddesi; Noterlerin yapabilecekleri diğer işlemleri düzenlemiştir^{45, 46, 47, 48}.

⁴⁴ Ulukapı, Ö. Atalı, M Noterlik Hukuku, Konya 1994

⁴⁵ Ulukapı, s, 20

⁴⁶ NK. m 60'a göre Noterlerin genel olarak yapacakları işler; Yapılması Kanunla Başka bir makam, merci veya şahsa verilmemiş olan her nevi hukuki işlemleri düzenlemek; Kanunlarda resmi olarak yapılması emredilen ve mercileri belirtilmemiş olan bütün hukuki işlemleri bu kanun hükümlerine göre yapmak; Gayrimenkul satış vaadi sözleşmesi yapmak; Bu kanuna uygun olarak dışarıda yapıp getirilen kâğıtların üzerindeki imza, mühür veya herhangi bir işareti veya tarihi onaylamak; Bu kanun hükümlerine göre yapılan işlemlerin dairede kalan asıl veya örneklerinden veya getirilen kâğıtlardan örnek çıkarıp vermek; Belgeleri bir dilden diğer dile veya bir yazıdan başka bir yazıya çevirmek; protesto, ihbarname ve ihtarname göndermek; Kanunen tescili gereken işlemleri tescil etmek; Bu ve diğer kanunlarla verilmiş sair işleri yapmak. NKY Yönetmeliği m. 7/a': Evlenme sözleşmesi, gayrimenkul satış sözleşmesi, zilyetlik sözleşmesi, miras taksimi, gayrimenkul satış vadi sözleşmesi, şirket sözleşmesi, irtifak hakkı vaadi ve ortak mülkün idaresi sözleşmesi, süknâ hakkı sözleşmesi, kaydı hayat ile irat bağlanması sözleşmesi, ölünceye kadar bakma sözleşmesi, mülkiyeti muhafaza ile satış sözleşmesi, kira sözleşmesi, menkul mallarda hibe sözleşmesi, taksit ve ifraz sözleşmesi, evlat edinme sözleşmesi, temlik, taahhütname, kefaletname, vasiyetname, vakıf senedi, tanıma senedi, muvafakatname, sulhname, yediemin senedi, rehin senedi, fesihname, borç senedi, ibraname, beyanname, şahadetname, piyango-kura ve toplantı tutanağı, emanetleri saklama tutanağı, ifade tutanağı, tespit tutanağı, vekâletname, defter onaylaması, çevirme, örnek çıkartma, imza sirküleri, protesto işleri, ihbar-ihtarname işleri ve tebliği, tescil, kanunlarında noterler tarafından düzenlenmesi veya onaylanması öngörülen diğer işler.

⁴⁷ NK 61 vd. maddelerinde noterlerin özel olarak yapacakları işler belirtilmiştir. Bunlar, tespit işleri, emanetin saklanması, emanetin para olması, emanetlerin zamanında alınmaması veya giderlerin ödenmemesi halinde yapılacak işlem, emanetin hazineye intikali, emanetlerde hak sahibi, defter onaylamak, vasiyetname ve ölüme bağlı tasarruflarla ilgili işler, tebligat işleri, aylık ve yıllık cetvellerin verilmesi

⁴⁸ NK 71/A maddesi ; Terk eden eşin ortak konuta davet edilmesi, mirasçılık belgesi verilmesi noterler tarafından da yapılabilir.

Noterlik Kanunumuzda noterlerin genel olarak yapacakları işlemler için “düzenleme” ve “onaylama” olarak iki şekil türü belirlenmiştir. Düzenleme şeklinde yapılan işlemlerin hukuki sonuçları ile onaylama şeklinde yapılan işlemlerin hukuki sonuçları arasında farklılık vardır. Bu iki şekil türü haricinde sosyal yaşamımızda örnek verme, defter onaylaması, protesto, tescil, tespit gibi çokça ihtiyaç duyulan sair işlemlerin her biri için olması gereken şekli şartlar ilgili kanun ve yönetmeliklerle ayrıca belirlenmiştir. Bu işlemlerin hukuki sonuç doğurması, öngörülen şekil şartları taşıdığı takdirde mümkündür.

2.1.3.4.2 Düzenleme Biçiminde İşlemler

Düzenleme biçiminde işlemler Noterlik Kanunu'nun 84. maddesinde yer almaktadır⁴⁹.

Bu tutanağın;

1. Noterin adı ve soyadı ile noterliğin ismini,
2. İşlemin yapıldığı yer ve tarihi (rakam ve yazı ile),
3. (Değişik: 2/4/1998-4358/3 md.) İlgilinin ve varsa tercümanın, tanık ve bilirkişinin kimlik ve adresleri ile ayrıca ilgilinin vergi kimlik numarasını,
4. İlgilinin hakiki arzusu hakkındaki beyanını,
5. İşleme katılanların imzalarını ve noterin imza ve mührünü, taşıması gerekir.

⁴⁹ NK m, 84, düzenleme şeklindeki senetlerin ne şekil yapılacağını hükme bağlamıştır. Bu maddeye göre; Hukuki işlemlerin noter tarafından düzenlenmesi bir tutanak şeklinde yapılır.

Bu şekilde düzenlenen iş kağıdının aslı noterlik dairesinde saklanır ve örneği ilgisine verilir. Tutanakta ayrıca (NK. m. 85), noterin ilgiliyi tanıyıp tanımadığına dair ya da ilgilinin kimliği hakkında nasıl kanı sahibi olduğuna dair kayıtlar da bulunur. Noter işlem sırasında ilgilinin kimliğini tespit edebilmek için; T.C kimlik kartı, buna dayalı olarak resmi mercilerden verilmiş ehliyet, pasaport, fotoğraflı kimlik kartı, vs. kimlik belirten belgeleri aramak zorundadır. Bu belgelerin ibraz edilememesi , ilgilinin kimliği hakkında kişisel kanının olmaması veya noter tarafından gerekli görülmesi halinde tanık dinlemek yoluyla da kimlik tespit olunabilir(NKY.m.90).

NK. m. 89'da düzenleme şeklinde yapılması zorunlu işlemlerin niteliği belirtilmiştir⁵⁰.

Noterlik Kanunu'nun bu maddesi ile getirilen şekli düzenleme ile, Medeni Kanun ve Borçlar Kanununun bazı maddelerine istisna getirilmiş olmaktadır^{51, 52},

Düzenleme şeklinde yapılan noter senetleri, NK. m. 82, TMK. m. 7 ve HMK m. 204 gereğince hem içerik hem de şekil anlamında sahtelikleri sabit oluncaya kadar geçerlidir^{53, 54, 55}.

⁵⁰ NK m, 89: " Niteliği bakımından tapuda işlem yapılmasını gerektiren sözleşme ve vekâletnamelerle, vasiyetname, mülkiyetli muhafaza kaydıyla satış, gayrimenkul satış vaadi, vakıf senedi, evlenme mukavelesi, evlat edinme ve tanıma, mirasın taksimi sözleşmesi ve diğer kanunlarda ön görülen sair işlemler bu fasıl hükümlerine göre düzenlenir." Denilmekle hangi işlemlerin zorunlu olarak düzenleme şeklinde yapılacağı belirtilmiştir.

⁵¹ Bk m 213, c. 3: " Bu bağlamda, Medeni Kanun ve Borçlar Kanunu, tapuda işlem yapılmasını gerektiren bütün sözleşmelerin resmi şekilde yapılmasını zorunlu tutmadığı gibi, özellikle miras taksimi sözleşmesinin taşınmaz mallara (gayrimenkullere) ilişkin olsa bile adi yazılı şekilde yapılabilmesine Medeni Kanunun 611. Maddesi imkân tanımıştır. Keza, taşınmaz mülkiyetinin nakline esas teşkil edebilen şufa sözleşmeleri de resmi şekle değil, yazılı şekle tabi kılınmıştır. ""İşte bütün nedenlerle, Noterlik Kanununun 89 unca maddesi ile getirilen düzenlemenin, Medeni Kanun ve Borçlar Kanununun şekle ilişkin hükümlerini değiştirip değiştirmediği öğretide görüş ayrılıklarına neden olmuştur. "

⁵² Ulukapı, Ö. Atalı, M, Noterlik Hukuku, Konya 1994

⁵³ HMK. m. 204/1:"İlamlar ile düzenleme şeklindeki noter senetleri, sahteliği ispat olunmadıkça kesin delil sayılırlar."

⁵⁴ TMK. m. 7: "Resmi sicil ve senetler, belgelediği olguların, doğruluğuna kanıt oluşturur. Bunların içeriğinin doğru olmadığınıın ispatı, kanunlarda başka bir hüküm bulunmadıkça, herhangi bir şekle bağlı değildir. "

⁵⁵ Noterlik Kanunu m.82 : "Bu Kanun hükümlerine göre belgelendirilen işlemler resmi sayılır. Noterler tarafından bu kısmın ikinci bölümünün hükümlerine göre düzenlenmiş olan hukuki işlemler, sahteliği sabit oluncaya kadar geçerlidir. "

Bu senetler icra iflas hukuku anlamında kayıtsız şartsız borç ikrarını içerdiğinde ilam niteliğini taşıyan belge olarak kabul edildiğinden, İİK. m. 24 - 41 gereği ilamların icrası yoluyla icra edilirler.

2.1.3.4.3 Onaylama biçiminde işlemler

Noterlik Kanunu'nun dokuzuncu kısmın üçüncü bölümünde, onaylama başlığı altında onaylama şeklinde yapılacak işlemler düzenlenmiştir.

Bu işlemler ile ilgili düzenlemeler NK. m. 90/I, NK. m. 91 ve NK. m. 92 maddelerinde yer almaktadır^{56, 57, 58.}

Ayrıca, NK. m. 93'te de okuma yazma bilmeyenlerle ilgili mühür, parmak izi veya imza yerine geçen el işaretinin noter tarafından onaylama işleminin de aynı şekilde yapılacağı belirtilmiştir.

Noterliklerde onaylama şeklinde yapılan işlemlere 'aksi ispatlanıncaya kadar kesin delil sayılma' niteliği tanınmıştır^{59.}

⁵⁶ NK. m. 90/1 : "Hukuki işlemlerin altındaki imzanın onaylanması imzayı atan şahsa ait olduğunun bir şerhle belgelendirilmesi şeklinde yapılır."

⁵⁷ NK. m. 91 : " Onaylama, imzanın noter huzurunda atılması veya kendisine ait olduğunun ilgilisi tarafından kabulü ile kabildir."

⁵⁸ NK m. 92 : " Onaylama şerhinin " işlemin yeri ve tarihi (rakam ve yazılı olarak), ilgilinin kimliği, adresi ve vergi kimlik numarasını , noter ilgiliyi tanıımıyorsa kimliği hakkında gösterilen ispat belgesini, imza huzurda atılmışsa bu hususu, imza dışarıda atılıp da huzurda ilgili imzanın kendisine ait olduğunu kabul etmişse bu husustaki beyanı, işleme katılanların imzalarını ve noterin imza ve mührünü taşıması gerekir."

⁵⁹ Tanrıver, S, 56/68

“ Onaylama şeklinde yapılan noter işlemlerinde noterin onayı işlemin içeriğini kapsamadığı ve sadece imzanın ilgiliye ait olduğunu belgelendirme niteliğinde bulunduğundan, yalnızca onaylanan imza ve tarihin sahteliği sabit oluncaya kadar geçerlidir.”

Noterlik Kanunu 82. maddesinin üçüncü fıkrasında ; “ Bu kısmın üçüncü bölümü hükümlerine göre noter tarafından yapılan imza onaylaması, onaylanan imzanın ilgiliye ait oluşunu belgelendirme niteliğinde bulunup, hukuki işlemlerin içindekileri kapsamaz. Bu işlemlerde imza ve tarih, sahteliği sabit oluncaya kadar geçerlidir.” denilerek onaylama işlemlere tanınan hukuki sonuçları anlatmıştır^{60, 61}.

Medeni Usul Hukuku anlamında ,noterliklerde onaylama şeklinde yapılan işlemler kesin delil (HMK. m. 204/2), İcra İflas Hukuk anlamında ise, itirazın kesin kaldırılmasını sağlayan (İİK. m. 68) belge niteliğindedir.

2.1.3.5 Noterlerin sorumluluğu

Bir noterin birincil sorumluluğu işlem ilgisinin ve bu arada varsa tanık, tercüman, bilirkişi gibi işleme katılan imza sahibinin kimliğini doğrulamaktır. Noter, işlem sahibinin yani düzenlenecek belgede imzası bulunacak kişinin, belgede tanımlanan kişi ve belgeyi yürüten kişi olduğunu kişisel olarak bilmediği ya da tatmin edici kanıtlar verilmediği sürece o işlemi yapamaz⁶².

⁶⁰ Tuğ, A. Türk Özel Hukukunda şekil, Konya 1994

⁶¹ Ulukapı, S, 20

⁶² Oktay, S, 693-714

Bir imza sahibinin kimliğini doğrulamanın üç yolu vardır:

1. Kişisel bilgi - Bir kişinin kimliğini doğrulamak için en güvenli ve en iyi yöntem budur. Herhangi bir şahit veya kimlik kartı gerektirmez. Noter, kişinin kimliği hakkındaki bilgiye o kişiyle olan kişisel ilişkisi nedeniyle sahiptir. Bu halde kimlik bilgileri bu durumdan bahsedilerek tutanağa geçirilecektir.

2. Güvenilir tanık - Güvenilir bir tanık, belge imza sahibinin kimliğini kişisel olarak bilen üçüncü bir kişidir. Tanık imza sahibinin kimliğine ilişkin beyanını yemin ile doğrulamak durumundadır. Noter, güvenilir tanığı kişisel bilgi veya kimlik kartı veya bu karta dayanılarak hazırlanan sair kimlik kartları ile tanımlamalıdır.

3. Kimlik kartı veya kağıtları - Bir kişinin kimliğini doğrulamak için kullanılan bu yöntem ile tespit yapabilmek için, imza sahibi işlem ilgisi tarafından ibraz edilen fotoğraflı veya kişinin imzasını içeren, T.C Kimlik Kartı veya buna dayalı olarak resmi mercilerden verilmiş olan pasaport, sürücü belgesi, milletvekili, hakim, savcı, avukat, noter, basın ve yabancı misyon kartı gibi sair kimlik kartlarının ibraz edilmesi gerekir(NY m. 85,NYY m.90). İki kimlik ile tanıma istemek, kişinin kimliği konusundaki tereddüt'ü ortadan kaldıracaktır. Kimliğin doğruluğuna ilişkin tereddüt'ün giderilememesi halinde talep olunan işlemin yapılmaması veya belgenin tasdik edilmemesi gerekir.

2.1.3.5.1 Hukuki Sorumluluk

Hukuki fiiller, hukuka uygun fiiller ve hukuka aykırı fiiller olmak üzere ikiye ayrılmaktadır⁶³.

Hukuk düzeninin yasakladığı ve yapılmasını onaylamadığı eylemlere hukuka aykırı fiiller denir.

Hukuki sorumluluğun konusu ve amacı da hukuka aykırı eylemler sonunda zarara uğrayan kişinin zararının zarar veren tarafından giderilmesi olup, genel olarak Borçlar Kanununda düzenlenmiştir⁶⁴. Ancak noterlerin hukuki sorumluluğu hakkında Borçlar Hukukunun Genel Hükümleri ile yetinilmemiş ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 162.maddesi ile özel bir düzenleme getirilmiştir. Bu maddede kusurdan söz edilmemiştir. Bu sebeple noterlerin sorumluluğunun kusursuz sorumluluk olarak düzenlendiği anlaşılmaktadır⁶⁵.

Bu kanunda yer alan hükümlerden çıkan sonuç göstermektedir ki; Kamu hizmeti veren noterliklerde görev yapan noterin görevi, yasal güvenliği sağlamak ve anlaşmazlıkları önlemek için taraflar arasındaki işlemleri belgelemektir. Ayrıca noterler kanunen verilen diğer görevleri de yapar. Noterin ve noterlik kurumunun kendine özgü(suigenaris) statüsü vardır. Bu statü de noter her ne kadar mali yönden bağımsız olsa dahi kamu hizmeti yönünden Adalet Bakanlığına bağlı olduğundan bu hizmeti yerine getirirken yapmış olduğu resmi işlem ve belgelerden kaynaklanan zararlardan sorumlu tutulması bir zorunluluk olmuştur^{66,67}.

⁶³ Karahaslan, M. Reşit: Sorumluluk Hukuku, İstanbul 1995

⁶⁴ Memiş, Yusuf, Noterin Hukuki Sorumluluğu, Ankara 2016

⁶⁵ Kılıç oğlu, Ahmet: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C.1, Ankara 2006

⁶⁶ Karahaslan, M. Reşit: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Öğreti, Yargıtay Kararları, İstanbul 2003

⁶⁷ Memiş, S,21-22-23

Noterlik Kanunu'nun 162. maddesinin birinci fıkrasına göre, "Stajyer, kâtip ve kâtip adayları tarafından yapılırsa bile, noterler, bir işin yapılmamasından veya hatalı veya eksik bir çalışma nedeniyle doğmuş zararlardan dolayı bu kişilere karşı sorumludur.

Noter bu zarar nedeniyle ödenen tutar için, işin yapılmamış olması veya eksik çalışma nedeniyle zarara neden olan stajyerlere veya noterlik görevlilerine karşı rücu edebilir."

Bu hükümden anlaşılacağı gibi noterin sorumluluğu iki çeşittir. Noter öncelikle kendisinin yaptığı işlemlerden dolayı doğacak zararlardan sorumludur. Bunun dışında ayrıca stajyer, katip ve katip adayı tarafından yapılan işlemler de noterin sorumluluğundadır^{68.69}

Gerek kendi yaptığı gerekse çalışanlarının yaptığı hatalı, eksik işler nedeniyle sorumlu olan noterin bu sorumluluğunun kusura dayalı bir sorumluluk mu yoksa kusursuz sorumluluk mu olduğu hususu, gerek doktrindeki farklı görüşler, gerekse yargı kararlarında ki farklılıklar nedeniyle tartışma konusu olmuştur⁷⁰.

Bir görüşe göre; Noterin kendi yaptığı işten sorumluluğu kusur sorumluluğu çalışanın yaptığı işten sorumluluğu kusursuz sorumluluktur.

Diğer bir görüşe göre ise; iki halde de düzenlenen sorumluluk kusursuz sorumluluktur.

⁶⁸ Özbek, M. Noter Senetlerinde Sahtelik, Ankara 2001

⁶⁹ Atalı-Ulukapı, S.218

⁷⁰ Memiş, S, 21 ,22,29

Doktrinde; maddede ki bu düzenlemenin, noterin bizzat kendisinin yaptığı işlemler açısından kusura dayanan sorumluluğu düzenlediğini, noterlik personeli tarafından yapılan işlemler açısından ise, BK 'nın 55.maddesi (T.B.K. m.66) gereğince kusursuz sorumluluk olduğunu, ancak bu halde de noterin çalıştırdığı kişilerin hatalı ya da eksik işlemlerinin bulunmadığını yani onların kusursuz olduğunu ispat ile kurtulabileceğini savunan görüşlerin mevcudiyeti olmakla birlikte, ağırlıklı görüş; maddedeki bu düzenlemenin hukuki sorumluluğu “kusursuz sorumluluk” hatta ağırlaştırılmış kusursuz sorumluluk” olarak düzenlediği şeklindedir.

Noterin sorumluluğunun sebep sorumluluğu olması ve dolayısıyla kusura dayanmaması onun sorumluluktan hiç bir şekilde kurtulmayacağı anlamına gelmez. Zarar görenin ağır kusurunun bulunması, üçüncü şahsın kusurunun olması ve mücbir sebep gibi illiyet bağının kesildiği durumlarda noter sorumluluktan kurtulabilecekse de bu gibi durumların ispat yükü notere yüklenmiştir^{71,72}.

Noterlik kanununun 162. Maddesinde var olan düzenleme nedeniyle ve Türk Borçlar Kanununun 66.maddesi gereğince ;adam çalıştırana tanınan sorumluluktan kurtuluş imkanına sahip olmayan, kendi kusuru bulunmasa dahi meydana gelen zarardan sorumlu tutulan noterin bu sorumluluğunun temelinde, kamu hizmeti olan noterlik faaliyetinin hukuka uygunluğuna duyulması gereken güvenin zararın doğumu ile boşa çıkması yatmaktadır^{73,74}.

⁷¹ Memiş, S, 21-22-29

⁷² Özen Muharrem: 5237 sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu Bağlamında Noterlerin Cezai Sorumluluğu, Noterlik Hukuk Sempozyumu, Ankara 2010

⁷³ Özen Muharrem: 5237 sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu Bağlamında Noterlerin Cezai Sorumluluğu, Noterlik Hukuk Sempozyumu, Ankara 2010

⁷⁴ Oğuzman Medeni Hukuk Dersleri, S,78,96

Noterin hukuki sorumluluğunun söz konusu olabilmesi için mutlak surette şu dört şartın gerçekleşmesi gerekir; 1-Sorumluluğu gerektiren ve zarara yol açan noterlik işlemi olmalı,2- Bu eylem hukuka aykırı olmalı,3- Zarar olmalı,4-Bu zarar ile eylem arasında illiyet bağı bulunmalıdır⁷⁵.

Sorumluluğun doğumu için kusur aranmasa da şayet varsa, bu ek kusur noterin sorumlu olacağı tazminat miktarında ve çalıştırdığı kişilere rücu ederken dikkate alınacaktır⁷⁶.

a- Zarara sebep olan fiil

Noter ya da stajyer, katip, katip adayı, yaptıkları işte kanunun emredici hükümlerine aykırı bir eylem yapmış olmalıdır. Noterlik Kanununun 162. Maddesinde yazdığı gibi bu eylem pozitif yönlü, diğer bir deyişle hatalı ya da tamamlanmamış bir işlem biçiminde olabilir. Örneğin, bir vasiyetnamenin zorunlu tutulan şekil şartlarına uyulmadan yapılması, ancak her iki tarafın irade beyanının varlığı halinde düzenlenmesi mümkün işlemin tek tarafın beyanıyla yetinilerek düzenlenmesi gibi durumlarda, hukuka aykırı fiil olumlu bir davranış ile gerçekleştirilmiş olur. Zarar negatif tavrı ile yani bir işin yapılmamış olması ile de ortaya çıkabilir. Yapılması gereken bir fiili yapmamak, ödememe protestosunun keşide edilmemesi, bir ihtarnamenin tebliğ olunmaması bu duruma örnektir⁷⁷.

---

⁷⁵ Memiş, S.21,22,29

⁷⁶ Reisoğlu Safa: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2006

⁷⁷ Gökcan,Hasan Tahsin: Hukukumuzda Haksız Fiil Sorumluluğu, Ankara 2003

b- Zarar

Noterlik kanununun 162. maddesinde zarar görmüş olmaktan söz edilmektedir. Dolayısıyla, noterin sorumluluğunun doğumu için bir zararın oluşması gerekir. Hatalı eyleme veya olumsuz tavra rağmen herhangi bir zarar doğmamış ise, noterin veya onun yanında çalışanların sorumluluğu da söz konusu olmayacaktır. Doğan zarar herhangi bir şekilde ortadan kaldırılabiliyorsa, noterin sorumluluğu yine söz konusu olmayacaktır⁷⁸. Yargıtay'a göre “..zarara yol açan işlemin dava yoluyla iptali ile zarar ortadan kaldırılabiliyor ise, noter sadece dava masraflarından sorumlu tutulmalıdır”(Yargıtay 11.HD.,E.2001/4254)

c- Uygun illiyet bağı

Ortaya çıkan zarar ile kanuna uygun olmayan davranış arasında uyumlu bir nedensel bağlantı olmalıdır. Zarar, noterin veya eylemlerinden sorumlu kabul edildiği çalışanların davranışlarından doğmalıdır.. Yargıtay 4. HD. de bu konuya değinilmiştir verilen karara göre, “zararla sahte vekaletname arasında uygun neden-sonuç bağı bulunmadığından... noterin sorumlu tutulmasına olanak bulunmaz”⁷⁹.

d- Hukuka aykırılık

Sorumluluğu doğuran davranışlar kanuna aykırı olmalıdır. Yasaya uyulmaması, noterin, stajyerin, kâtibin görevine aykırı davranışlarını gerektirmekle birlikte, bu davranışlar aynı zamanda nesnel olarak kişilerin çıkarlarını koruyan hukuk kurallarına da aykırı olmalıdır.⁸⁰ (YARGITAY 4. HD. E. 2007/5873).

⁷⁸ Reisoğlu, Safa: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2006.

⁷⁹ Bilgili Fatih, Demirkapı Ertan, Hukukun Temel Kavramları, Dora Yayıncılık, Bursa 2012

⁸⁰ Akıllıoğlu, S. 17

Noterlik Kanununun 162.maddesinin 2. Fıkrasına göre; Noter ilk paragraf hükümlerine uygun olarak ödediği tazminat için, kusurlu davranışı yoluyla zarara yol açan noterlik çalışanına başvurabilir.

Noterlik personeli ile noter arasındaki ilişki bir hizmet sözleşmesidir. Bu nedenle rücu davasında zamanaşımı süresi tazminatın ödenmesiyle birlikte başlar ve süresi on yıldır (TBK m. 146, Eski BK m. 125). Bunun yanı sıra ispatlanacak kusursuzluğu ortaya koymak personelin görevidir. Rücu hakkı haksız fiil hükümlerine dayalı olarak da kullanılabilir. Fakat bu durumda zaman aşımı iki senedir (TBK m. 73) ve bu halde kusursuzluğu ispat notere düşer (TBK m. 50). Bu nedenle rücu hakkının sözleşmeye dayalı ilişki nedeniyle kullanması noterin kendi avantajıdır⁸¹.

Uygulamada, noterlerin sorumluluğunu doğuracak hallerin neler olabileceğini tek tek belirlemek mümkün değildir. Ancak sıkça karşılaşılan bazı durumlardan hareketle şu açıklamalar yapılabilir.

▪ Noterlik işlemlerinin niteliklerine göre hangi şekil şartlarını ihtiva etmesi gerektiği, bu işlemlerin yapılması sırasında uyulması gereken şekil şartları, Noterlik Kanununun ilgili maddelerinde ayrıntılı olarak düzenlenmiştir(N.K.84 Düzenleme Şeklinde İşlemler, NK. M.90

---

⁸¹ Tuğ, A.Türk Özel Hukukunda Şekil, Konya 1994 .

Onaylama İşlemler). Kanun ve yönetmelikte gösterilen şekil şartlarını ihtiva etmeyen noterlik işlem evrakı geçersizdir.

Örneğin, düzenlenen herhangi bir evrakta noterin imza eksikliği işlemi geçersiz kılar. Yine, düzenleme şeklinde yapılması gereken vasiyetnamenin kanunda bu işlem için öngörülen şekle uyulmadan yapılması vasiyetnameyi geçersiz kılar. Özellikle, yer ve tarih gerçeğe uygun olmalıdır. Bu durumun işlem geçerliliğinin şartı olduğuna yönelik Yargıtay kararları da mevcuttur.

- Genel olarak, tapuda işlem gerektiren sözleşmeler, vasiyetname ve vekâletname gibi işlemler düzenleme şeklinde yapılmalıdır.

Noter Yasası'nın 89 inci maddesi hükümleri uyarınca; sözleşmeler, vekâletnameler, vasiyetname, mülkiyeti muhafaza kaydıyla satış, gayrimenkul satış vaadi sözleşmesi, vakıf senedi, evlenme mukavelesi, evlat edinme ve tanıma, mirasın taksimi sözleşmesi gibi işlemlerin düzenleme işlem şeklinde yapılması gereklidir. Bu şekil kurallarına aykırılık halinde, geçersiz işlem nedeniyle noterin işlem mağdurlarına karşı yasal sorumluluğu doğar^{82, 83}.

- Noterler, kanunun zorunlu hükümlerine aykırı işlem yapamaz.

Yürürlükteki tüm yasaları bildikleri kabul edilen noterler kanunlara karşı hareket edemezler. TBK' nın 26. Maddesinde, sözleşmelerin ahlaka aykırı olmayacak şekilde düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Böyle bir sözleşmenin noter tarafından düzenlenmesi veya dışarıda

---

⁸² Tanrıver, S. 56-68.

⁸³ Kılıçoğlu, M, Sorumluluk Hukuku, Sözleşme Dışı Sorumluluk, C. I, Ankara 2002.

düzenlenmiş olmasına karşın noter tarafından onaylanması noterin sorumluluğunu doğurabilir.

- Noter, tarafları belirlerken ve işlem sırasında imza atarken gerekli titizliği ve önlemi göstermelidir.

- Noter başkaları adına işlem yapacaklardan gereken yetki belgelerini istemelidir.

- Noter, başka birini vekil olarak tayin etmek isteyen kişinin vekaletname yetkisine sahip olup olmadığını araştırmakla yükümlüdür (Noterlik Yasası, Madde 79). Aksine davranış noterin sorumluluğundadır.

2.1.3.5.2 Cezai sorumluluk

Her ne kadar noterin cezai sorumluluğu konumuz değilse de , yasal sorumluluğunun tam olarak anlaşılabilmesi açısından hukuki sorumluluğun yanında cezai sorumluluğa da değinmek gerekecektir.

Hukuki işlemleri belgelendirmek suretiyle uyuşmazlıkları önleyen, doğan uyuşmazlıkların kısa sürede çözümlenmesine olanak sağlayan, böylelikle toplumsal barışa katkı sağlayan noterlik hizmetleri, en az diğer yargı erkleri kadar eski, gerekli ve değerlidir. Bu denli önemli görev ve sorumluluk sahibi olan noterin görevi sebebiyle kendisi tarafından işlenen suçların soruşturulması ve kovuşturulması da özel şekillere bağlanmıştır.

Bu bağlamda noterlerin görevden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlardan dolayı haklarında takibat yapılması Adalet Bakanlığı'nın 'iznine' bağlanmış(N.K. m.153)ise de, soruşturma için bu izne gerek yoktur. Ancak gerektiğinde yapılacak kovuşturma veya

soruşturmalar zabıta tarafından değil, adalet müfettişleri veya cumhuriyet savcılar tarafından yapılacaktır.

Soruşturmalarının yapılması, kamu davasının açılması ve davanın görüleceği yargı mercii açısından avukat ve hakimlerin soruşturma ve kovuşturma usullerine benzer şekilde düzenleme getirilen noterlere böylelikle yargısal bir güvence getirilmiştir. Kanunun bu hükümleri noterler için ayrıcalık değildir. Bu yapı avukatlara, hakimlere ve diğer kamu görevlilerine sağlanan ve mesleğin etkilenmeden sürdürülmesini sağlayacak profesyonel bir güvencedir. Bu bakımdan toplum lehinedir”^{84, 85}

---

⁸⁴ Ünalçın, S.48-59.

⁸⁵ Ulukapı, S,20

2.2 Hukuki Ehliyet Kavramı

2.2.1 Hak ehliyeti

Hak hukuken korunan ve sahibine bu korunmadan yararlanma yetkisi tanınan menfaattir ve ancak kişi için söz konusu olabilir⁸⁶. Medeni Kanunun 8 inci maddesinde, bununla ilgili hüküm düzenlenmiştir. Bu maddeye göre; “ Her şahıs medeni haklardan istifade eder . Binaenaleyh kanun dairesinde haklara ve borçlara ehil olmakta herkes müsavidir⁸⁷.”

Hak ehliyeti, sağ doğmak şartıyla ana rahmine düştüğü andan ölüm anına kadar olan dönemde her insanın sahip olduğu evlenme, mülk edinme, borçlanma gibi medeni haklardan yararlanma yeteneğidir. Hakların kullanılması, hak ve borç sahibi olma kabiliyetidir. İnsanlar bu ehliyetlerine irade ve davranışlarından bağımsız olarak sahiptir. Yani yalnızca var olmalarıyla bu hakkı elde etmektedirler. İnsanlar bu hakka sahip olmak için herhangi bir işlem yapmaya ihtiyaç duymazlar. Bu yetenek onlara miras edinme, borçlanma ve usul hukukunda taraf olma ehliyeti verir. Bu nedenle hak ehliyetine pasif ehliyet de denmektedir⁸⁸.”

Hak ehliyetine sahip olmak iki yönlüdür. Bunlardan biri olumlu(aktif), diğeri olumsuz(negatif) yönüdür. Borçlar altına girebilme, hak ehliyetinin olumsuz (pasif) yönünü oluşturur. Haklara sahip olmak da olumlu (aktif) yönünü oluşturmaktadır⁸⁹ Medeni Kanunun 8. maddesinde, hak ehliyetinin genel özellikleri açıklanmaktadır. Bunlardan biri genellik, diğeri eşitlik ilkesidir⁹⁰.

⁸⁶ Bilgili F, Demirkapı E, Hukukun Temel Kavramları, Dora Yayıncılık, Bursa 2012

⁸⁷ Bilgili F, Demirkapı E, Hukukun Temel Kavramları, Dora Yayıncılık, Bursa 2012

⁸⁸ Bilgili F, Demirkapı E, Hukukun Temel Kavramları, Dora Yayıncılık, Bursa 2012

⁸⁹ Akıllıoğlu, S. 17.

⁹⁰ Akıntürk, Turgut, Medeni Hukuk, 10. Baskı, Beta Yayın Evi, İstanbul, 2004

Genellik :Hak ehliyeti, tüm insanların sahip olduğu bir haktır. Genellik ilkesi, Medeni Kanunun 8. maddesinin tanımında yer almaktadır. Bu tanımdan herkesin hak ehliyetine sahip olduğu anlaşılmaktadır. Yani dil, din, ırk, cinsiyet, renk, sosyal sınıf, düşünce, yabancılik v.b gibi farklılıklar hak ehliyeti açısından farklılık yaratmayacaktır. Bu ehliyet evrenseldir ve daha önce de belirttiğimiz gibi, hak ehliyetinin kazanılması doğum ile başlar⁹¹.

Eşitlik: Hak ehliyetinde eşitlik, hukuk alanında eşitlik anlamına gelir. Hak ehliyetinde ki genellik ilkesinde olduğu gibi, eşitlik temel ilkesi de, Medeni Kanunun sekizinci maddesinde yer almaktadır. “Kanun dairesinde haklara ve borçlara ehil olmakta herkes müsavidir.” Burada müsavidir kelimesinden eşitlik ilkesini anlamaktayız⁹².

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin birinci bölümünde bunu destekleyen bir bölüm vardır. “Bütün insanlar hür, haysiyet ve haklar bakımından eşit doğarlar.” Bunun son Anayasamızda ki örneği ise , " Kişiler kanun önünde eşittir " ifadesidir ⁹³.

Kısıtlayıcı Düzenlemeler: Eşitlik ve genellik ilkesi, hak ehliyetinin temel ilkesi olmakla birlikte, eşit muamelenin eşit statüde olmayanlara yapılması adalet ve eşitlik düşüncesine aykırılık teşkil eder.

---

⁹¹ Ulukapı, S, 65-85

⁹² Eren, F, Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, İstanbul 2011.

⁹³ Akıntürk, T, Medeni Hukuk, 10. Baskı, Beta Yayın Evi, İstanbul, 2004

Genel olarak, herkes hakları açısından eşittir. Ancak bazı durumlarda yeterlilik açısından insanlar arasında farklı düzenlemeler olduğunu görürüz. Bu farklılıklara neden olan bir takım eylemsel, yapısal, sağlık ve çevresel nedenler vardır. Fakat gerçek anlamda, bu durumdaki şahısların hakları sınırlı değildir ve kaldırılamaz. Bazı koşulları ve bazı şartları oluştuğunda bu şahıslar için hak ehliyeti açısından var olan farklılıklar da ortadan kalkacaktır. Bazı haklardan yararlanabilmek yalnızca zaman meselesidir⁹⁴.

Yasalarda yer alan bazı farklılıklar şunlardır;

1. Yaş nedeninden kaynaklanan farklılıklar

Yaşa bakılmaksızın herkes, hak elde etme ve borçlanma konusunda eşittir. Bununla birlikte, durumun getirdiği şartlar nedeniyle belli bir yaşa gelmemiş olanlar bazı işlem yapamazlar. Ayrıca, bu işlemlerden doğan hak ve yükümlülükleri de bulunmamaktadır. Örneğin, 6 yaşındaki bir çocuğun haklarını kullanmak hakk'ı olmadığından hukuki anlaşma ya da sözleşme yapamamaktadır⁹⁵.

a. Evlenme ehliyetindeki farklılıklar

Evlenme ehliyetindeki farklılıklar Medeni Kanunun 124. maddesinde belirtilmiştir. Medeni Kanunumuzda belirli haklara ulaşmak için belli bir yaşa ulaşmak zorunludur. Buna göre, evlenecek erkek ve kadın 17 yaşını bitirmiş olmalıdır. Yine, bu maddenin ikinci cümlesine göre, olağanüstü bir durumun varlığında, hakimden izin almak kaydıyla erkek ve kadın ancak 16 yaşında olduğunda evlenebilecektir. Görülmektedir ki evlilik için rüşt yaşı şart olmayıp kadın ve erkek 17 yaşın bitirilmesiyle yasal temsilcinin izni ile, olağanüstü bir durumun varlığı halinde ise 16 yaşın bitirilmesinden sonra hakim izni ile evlenebilecektir.

⁹⁴ Hancı, İ. H. Adli Tıp ve Adli Bilimler, Seçkin Yayınevi, Ankara 2002

⁹⁵ Gözler K, Hukukun Temel Kavramları, Ekin Kitabevi, Bursa 2010

b. Evlat edinmedeki farklılıklar

Bu konu Medeni kanunun 305 ve devamı maddelerinde ele alınmıştır. Bu maddelere göre, gerek evli gerekse evli olmayanlar için evlat edinebilme ancak 30 yaşın doldurulması halinde mümkündür .Yine evli kişiler ancak evliliklerinin beşinci yılını doldurdıklarında evlat edinebileceklerdir.

c. Yargısal erginlik (kazai rüşt) hakkını talep edebilmedeki farklılıklar

Bu farklılık, Medeni Kanunun 12. Maddesinde yer almaktadır. Bu maddeye göre, on beş yaşını dolduranlar kendi isteği ve velisinin rızasıyla reşit olma hakkında bir karar alınması için hakimliğe müracaat edebilirler. Bu yaşa ulaşılmazsa, bu konuda bir hak iddia edemezler⁹⁶.

d. Dinini özgürce seçebilme açısından farklılıklar

Din özgürlüğü Medeni Kanunun 341. Maddesinde tanımlanmaktadır. Çocuk dini eğitimini anne ve babasından alabilecektir. Din eğitimi konusunda özgürce seçim yapabilmesi için rüşte ermesi gerekir. Ergin olmayan kişinin bu hakkı yoktur⁹⁷.

---

⁹⁶ Kaçak, s, 15-31

⁹⁷ Karaman, s, 237

e. Vasi olabilmedeki farklılıklar

Vasi olmak altındaki bölüm Medeni Kanununun 404. maddesinde belirtilmiştir. Ancak 18 yaşını bitirmek suretiyle rüşt yaşına gelmiş olan kişi vasi olabilir. Bu döneme gelmeyen kişi bu hakka sahip olmaz. Ayrıca 60 yaşını dolduranlar vasiliği kabul etmek zorunda değildirler(M.K. 417).

f. Vesayet altındaki kişinin vasinin işlemine katılabilmesi hususundaki farklılıklar

Vesayet altındaki kişi görüşlerini oluşturma ve açıklama yeteneğine sahipse yani mümeyyiz ise vasinin rızası veya sonradan kabulü ile kendi mallarının tasarrufuyla ilgili konularda yükümlülük altına girebilir veya haktan vazgeçebilir. Yine on altı yaşını doldurmuş küçüğün mallarıyla ilgili olarak vasi tarafından hesap verilirken küçük de orada hazır bulundurulur.(M.K.m.450,454)

g. Yasak işlemleri yapabilmedeki farklılıklar

Bu konuyla ilgili bilgi Medeni Kanununun 449. maddesinde verilmiştir. Bu madde ile yasak işlemlerin; Bağışlama, vakıf kurma ve kefalet olduğu anlaşılmaktadır. Vasi bu konuları vesayet altında olan adına yapamayacaktır. Bu işlemler için kişinin reşit ve mümeyyiz olması gerekecektir.

h. Ölüme bağlı tasarruf işlemleri yapabilmedeki farklılıklar

Ölüme ilgili tasarruflar için vasiyet ve miras sözleşmesi olmak üzere iki farklı işlem türü söz konusudur. Birinci işlem şekli olan vasiyet için, işlem sahibinin işlem sırasında on altı yaşında olması gerekir. Bir diğer işlem şekli olan miras sözleşmesinin yapılabilmesi için ise bu kişinin reşit olması gerekecektir. Kişiler bu yaşları doldurmadan bahsi geçen işlemleri yapamayacaklardır.

i. Dernek kurabilme ve derneğe üye olabilmedeki farklılıklar

Bir kişi, dernek kurucu üyesi olmak için 18 yaşını doldurmuş olmalıdır. Aynı şekilde, bir kişinin dernek üyesi olmak için on sekiz yaşında olması gerekir. Bu yaş tamamlanmadığında ne dernek kurucu üyesi ne de dernek üyesi olunamayacaktır

2. Cinsiyetten kaynaklanan farklılıklar

Genel anlamda, özellikle de mülkiyete yönelik olarak hak ehliyeti açısından toplumsal cinsiyet farkı gözetilmemektedir. Bu konuda kadın ile erkeğin pozisyonu aynıdır. Ancak bazı konularda kadınlar ve erkekler için farklı uygulamalar vardır. Bu uygulamalardan bazılarında erkekler bazılarında ise kadınlar daha avantajlıdır⁹⁸.

a. Kadınların daha avantajlı olduğu durumlar

Baba ile çocuk arasında ancak ana ile evlenme, tanıma veya hakim izni ile kurulabilen soy bağı ana ile doğumla birlikte kendiliğinden kurulmuş olur. Yine velayet konusunda da kadınlar erkeklere göre daha avantajlı durumdadırlar. Ana ve babanın evli olmaması halinde velayet kendiliğinden anneye aittir.(M.K. 282,337) Kadınların vasiliği üstlenme konusunda erkeklerden daha avantajlı olduğu görülmektedir. Erkeklerin vasiliği üstlenme zorunluluğu bulunurken, kadınların böyle bir görevi üstlenme yükümlülüğü yoktur⁹⁹.

⁹⁸ Lee, S, 463-88

⁹⁹ Korkusuz, R,Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Sorumluluk Ve Tazminat Hukuku Sempozyumu, 28-29 Mayıs 2009

b. Erkeklerin daha avantajlı olduğu durumlar

Boşanmada kusuru bulunmayan erkek, kadına göre daha avantajlı olmaktadır. Zira Türk Medeni Kanununun da nesep karışıklığının önüne geçilmesi için kadın için üç yüz günlük bir bekleme süresi öngörölmüştür. Bu bekleme süresi dolmadan kadın aynı eşi dışındaki diğer bir kişiyle evlenemez(M.K.m.132)Yine erkeğin nesebi reddetme hakkı bulunduğu halde, kadının böyle bir hakkı bulunmamaktadır. Medeni Kanunumuzda bu gibi avantajlar ve benzer durumlar mevcuttur.

3. Nesepten kaynaklanan farklılıklar

Anayasamızın Medeni Kanununda nesepten kaynaklanan farklılıklar vardır. Bu duruma örnek olarak Medeni Kanunumuzun 295 ve 300'üncü maddelerini gösterebiliriz.

4. Sağlık durumundan kaynaklanan farklılıklar

Sağlık durumu nedeniyle oluşan farklılıklar Medeni Kanunun 133 üncü maddesinde ele alınmıştır. Akıl hastalığı bulunan bireylerin evlenmelerine izin verilmeme hükmü bu maddenin ikinci fıkrasında yer almaktadır. Bu durum evlilik açısından sağlıklı kişiler ile akıl hastaları arasında farklılığı göstermektedir¹⁰⁰.

5. Onur ve saygınlıktan kaynaklanan farklılıklar

Onur ve haysiyet, toplumdaki en önemli değerler arasındadır. Dolayısıyla, saygınlık ve ahlaki değerler hak ehliyeti açısından farklılık yaratır. Kötü yaşayan ve uygun olmayan şekilde yaşayan kişiler vasi olamaz. Hapis cezası alan ve cezası beş yıldan fazla olan kişiler velayet haklarını kullanamaz. Eşler boşandıktan sonra, kadın etik dışı bir yaşam sürmeye

---

¹⁰⁰ Moroğlu, S, 5-21

başlarsa, kadına verilen nafaka ve tazminat kaldırılır. Sadece çocuklara destek ve tazminat ödenir¹⁰¹.

6. Yabancılıktan kaynaklanan farklar

Genel olarak, Türkiye'de yaşayan Türkler ile yabancılar arasında hiçbir fark yoktur. Bununla birlikte, Köy Yasası, Askeri Uyum Yasası gibi yasalara göre, yabancılar bu bölgelerde gayrimenkul satın alamazlar.

2.2.2 Fiil Ehliyeti

2.2.2.1 Tam ehliyetliler

Tam ehliyetliler kategorisine giren gerçek kişiler, fiil ehliyetinin bütün koşullarına sahip kimselerdir. Başka bir deyişle, ayrımcı güce sahip ve reşit olan, aynı anda kısıtlanmış olmayan tüm gerçek kişiler fiil ehliyetine tam olarak kullanabilmektedirler^{102, 103}.

Tam ehliyetliler fiil ehliyetinin tamamına sahiptirler. Bu durumda, bu kişiler kimsenin izni olmaksızın her türlü hukuki işlem gerçekleştirebilir ve kendi fiilleri ile hak sahibi olabilir ve borç alabilirler. Tam ehliyetliler, başkalarına haksız fiiller yoluyla verdikleri zararlardan bizzat kendileri sorumludurlar. Bu kişiler yasal kapasiteleri olduğundan, mahkemelerde davacı ve sanık olarak bulunabilir ve her türlü yargılama (usul) hukuku işlemlerini bizzat kendilerinin yapmaları mümkündür. Tam ehliyetlilerle ilgili MK. m. 10'da şöyle denilmektedir: “Ayırt etme gücüne sahip ve kısıtlı olmayan her ergin kişinin fiil ehliyeti vardır”¹⁰⁴.

¹⁰¹ Oğuzman, M. K. Öz, M. T. Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2010

¹⁰² İnan, A. Naim: Borçlar Hukuku, Ankara 1979

¹⁰³ Karaman, S. 237.

¹⁰⁴ Oktay, S. 693-714

2.2.2.2 Sınırlı ehliyetliler

Sınırlı ehliyet sahipleri, tam ehliyetli olsalar bile, sınırlı bazı konular da ehliyetleri bazı durumların varlığı sebebiyle sınırlandırılmıştır. Yasa koyucu bu kişiler ergin, ayırt etme gücüne sahip ve de kısıtlı olmamalarına rağmen kendilerini ya da bir başkasını korumak için ehliyetlerini sınırlandırmıştır. Bu kişilerde ehliyetlilik asıl ehliyetsizlik istisnai bir durumdur. Sınırlı ehliyet sınıfına evliler ve kendilerine yasal danışman atanmış olanlar girmektedir¹⁰⁵.

Karı ve kocadan her birinin ancak diğer eşin oluru aldıktan sonra yapabileceği işlemler vardır. Örneğin, MK. m. 194 hükümlerine göre, eşlerden biri diğer eşin rızası olmadan oturdukları evlerini devredemez veya aile konutu üzerinde sahip olduğu hakları sınırlayamaz. Aynı şekilde, aile evine ilişkin kiralama sözleşmesini feshedemez. Yine paylı mülkiyette ki pay ancak diğer eşin rızası ile satılabilir. Bununla birlikte, bu kısıtlamaların, eşlerin fiil ehliyetine yönelik bir kısıtlama mı veya tasarruf yetkisine yönelik bir kısıtlamamı olduğu konusu tartışmalıdır^{106, 107}.

Kendilerine yasal danışman atanmış olanlar, kısıtlanmaları için yeterli sebep bulunmamakla beraber, korunması bakımından fiil ehliyetinin sınırlandırılması gerekli görülen ergin kişilerdir(M.K.M 429).Bu gibi kişilere kanunda sayılmış olan önemli hukuki işlemlerde oyu alınmak üzere bir yasal danışman atanır. Bu kişiler M.K.m.429'da 9 bent halinde sayılmış işleri yasal danışmanlarının oyunu almadan yapamaz¹⁰⁸.

¹⁰⁵ Karaman, S. 237.

¹⁰⁶ Karahasan, M. R.Sorumluluk Hukuku, İstanbul 1995.

¹⁰⁷ Korkusuz, R,Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Sorumluluk Ve Tazminat Hukuku Sempozyumu, 28-29 Mayıs 2009

¹⁰⁸ M.K.m.429" dava açma ve sulh olma, taşınmaz alım ve satımı, rehin edilmesi ve bunlar üzerinde başka bir aynı hak kurulması, kıymetli evrakın alımı satımı ve rehin edilmesi, olağan yönetim sınırları dışında kalan yapı işleri, ödünç verme ve alma, anaparayı alma başışlama, kambiyo taahhüdü altına girme, kefil olma

Yasal danışmanın oyu alınmaksızın yapılan işlemlerden dolayı tam ehliyetli olan taraf bağlı olacaktır. Ancak sınırlı ehliyetli kişi bu işlem ile bağlı değildir. Görüldüğü üzere gerek evli kişiler gerek kendilerine yasal danışman atanmış olan kişiler ancak kanunda belirtilen işlemler bakımından ehliyetleri kısıtlanmış olan, fakat bunların dışında tam ehliyetli kişilerdir¹⁰⁹.

2.2.2.3 Sınırlı ehliyetsizler

Sınırlı ehliyetsizler, fiil ehliyetinin tam şartlarına sahip olmayan kişilerdir. Bu bakımdan, kural olarak, fiil ehliyetleri yoktur. Bununla birlikte, yasa koyucu bu kişileri tam ehliyetsiz saymayı uygun görmeyerek onları kısmen ehliyetli olarak nitelendirmiştir. Sınırlı ehliyetsizler kategorisine girenler temyiz (ayırt etme) kudretine sahiptirler. Ancak bir kısmı ergin değilken diğer bir kısmı ise kısıtlıdır^{110, 111}.

Sınırlı ehliyetsizlerin hukuki durumu MK. m. 16'da düzenlenmiştir¹¹². Sözü geçen maddeye göre, bu kişiler ayırt etme gücüne sahip, ancak kısıtlı veya küçük oldukları açıkça ifade edilmiştir¹¹³.

2.2.2.4. Araştırma konusu yapılma zamanı ve gerekliliği

Noterin işlem ilgisinin yeteneği hakkında bir kanı sahibi olması gerektiği, ilgilinin hastalık veya dış görünüşü itibariyle yeteneğinden şüphe edilmesi veya bu konuda ihbar ve şikayet bulunması hallerinde temyiz kudretinin varlığının doktor raporu ile saptanacağı

¹⁰⁹ Korkusuz, R, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Sorumluluk Ve Tazminat Hukuku Sempozyumu, 28-29 Mayıs 2009

¹¹⁰ Noterlik Hukuku Araştırma Enstitüsü, Türk Medeni Kanununda Noterleri İlgilendiren Önemli Değişiklikler, Ankara 2005

¹¹¹ Noterlik Hukuku Araştırma Enstitüsü, Noterlik Hukuku İle İlgili Bazı sorunlar, Ankara 1999.

¹¹² Öz, S, 17-28

¹¹³ MK. M. 16: "Ayırt etme gücüne sahip küçükler ve kısıtlılar, yasal temsilcilerinin rızası olmadıkça, kendi işlemleriyle borç altına giremezler. Karşılıksız kazanmada ve kişiye sıkı sıkıya bağlı hakları kullanmada bu rıza gerekli değildir". "Ayırt etme gücüne sahip küçükler ve kısıtlılar haksız fiillerinden sorumludurlar"

Noterlik Kanununun 72. ve Noterlik Kanunu Yönetmeliğinin 91.maddelerinde belirtilmiştir¹¹⁴. Noterlik Kanunu mad.72. fik. 3 ve yine Noterlik Kanunu Yönetmeliği mad.91 de yer alan ifadeler noterin öncelikli sorumluluğudur¹¹⁵.

Ayrıca bu konuya ilişkin olarak;1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'un 13.maddesinde yer alan; “Bir şahsın ahvali bedeniye ve akliyesi hakkında rapor tanzimine münhasıran bu kanunla icrayı sanata salahiyeti olan tabipler mezundur” şeklindeki ifade ile, rapor düzenleme yetkisi mesleğini icra yetkisine sahip tüm tabiplere verilmiştir¹¹⁶. Bu kanuna göre, sanatlarını icra etmeye yetkili olan tabipler; *”kişinin ayırt etme gücüne sahip olup olmadığının tespiti için, doğru algılama ,kavrama ve buna göre hareket etme konusundaki ruhsal yetenekleri, bellek yapısı, zihinsel işlevleri, fiziksel vaziyeti, zaman ve mekan oryantasyonları gibi bir dizi davranış özelliklerini saptayarak, kişi hakkında sağlık raporu düzenlemeye yetkilidir”*. Eğer doktor gerek görürse ilgili uzmana danışabilir ve uzmandan bunu kararlaştırmasını ve raporu düzenlemesini isteyebilir.

¹¹⁴ Zeynel oğlu, S. 17

¹¹⁵ Noterlik Kanunu mad.72.fıkı.3: “ Noter iş yaptıracak kimselerin kimlik, adres ve yeteneğini ve gerçek isteklerini tamamen öğrenmekle yükümlüdür.”

Noterlik kanunu Yönetmeliği mad.91: “ Noterin ilgilinin yeteneği hakkında bir kanı sahibi olması gereklidir. Temyiz kudretine sahip bulunan ve işlemin niteliğine göre gerekli yaşa girdiği anlaşılan herkes hukuki işlemleri yapmaya ehil olup, bu yaş resmi belge ile saptanır. İlgilinin yaşlılık, hastalık veya dış görünüşü itibarıyla yeteneğinden şüphe edilmesi veya bu konuda ihbar ve şikâyet bulunması hallerinde temyiz kudretinin varlığı doktor raporu ile saptanır. Bu takdirde metnin içinde tarih ve numarası ile rapordan bahsedilir, raporun aslı işlemin noterde kalan nüshasına eklenir. Hukuki işlerin belgelendirilmesi anında ilgili iradesini serbestçe ve kendi isteğine uygun olarak beyan etmelidir. Beyanın tam ve eksiksiz yazılması gereklidir. Yapılan işlemin niteliğine göre gerekli soruların sorularak işlemin sonucu hakkında ilgiliye açıklama yapılması gereklidir”.

¹¹⁶ Yurdagül, S. 48-52

Avrupa Temel Haklar Şartnamesinin 21.maddesi yaş nedeniyle ayrımcılığı yasaklamıştır¹¹⁷

Tapu üzerinde yapılacak satış, bağışlama, ipotek, rehin vb. işlemlerle ilgili olarak ;

Bakanlar Kurulunun 22 /7/ 2013 tarih 2013/5150 sayılı, Tapu Sicil Tüzüğü 19.madde;
“istemde bulunanların fiil ehliyetlerinin bulunup bulunmadığı araştırılır”.

Gerek, Noterlik Kanunu ve Yönetmeliği gerekse ilgili diğer kanun ve tüzük de mevcut düzenlemelerin mevcudiyeti nedeniyle, noterliklerce ilgililerin işlem yapma yeteneği, belirtilen kanun ve yönetmelik hükümlerine göre ve ayrıca uygulamaya açıklık getirmeye yönelik, değişik tarihlerde yayınlanan genelge ve genel yazılar dikkate alınarak saptanmalıdır.

Bu genelgeler den;

Tapu Kadastro Müdürlüğünün 14/05/2003 tarih,074/148-1568 sayılı genel emri¹¹⁸:
“şayet istenmeden taraflardan birisi rapor ibraz etmiş ise değerlendirilir“,

Türkiye Noterler Birliğinin, 02.03.2016 tarih,2016/4 no genelgesi ile, bu konuda daha önce çıkartılan diğer tüm genelge ve genel yazılar yürürlükten (1.2.2002 tarih,17 no,10.09.2007 tarih.104 no,29.06.2009 tarih,53 no,17.02.2011 tarih,21 no genel yazılar ile

¹¹⁷ Avrupa temel haklar Şartnamesinin 21.maddesi: “Cinsiyet, ırk, renk, etnik veya sosyal köken, genetik özellikler, dil, din veya inanç, siyasi veya diğer her türlü düşünce, bir ulusal azınlığa mensubiyeti servet, doğum, sakatlık, yaş veya cinsel eğilime dayalı her türlü ayrımcılık yasaktır...”ifadesiyle yaş nedeniyle ayrımcılığı yasaklamış, Medeni Kanun 10.madde ;“Ayırt etme gücüne sahip ve kısıtlı olmayan her ergin kişinin fiil ehliyeti vardır” hükmüyle genel bir kural getirdiğinden, bunun aksini iddia edenin iddiasını ispat yükümü doğmuştur.

¹¹⁸ Tapu Kadastro Müdürlüğünün 14.05.2003 tarih,074/148-1568 sayılı genel emri: “...yaşlı kişiler için mutlak surette doktor raporu isteneceğine dair bir kural olmadığı, ancak mutlaka akli meleklerinin yerinde olup olmadığını kontrol edici sorular sorulması ve şüphe halinde doktor raporunun istenmesi gerektiği...”

11.02.1993 tarih,14 no,2.09.1993 tarih,67 no,05.06.1966 tarih,27 no,25.04.2003 tarih,17 sayılı genelgeler) kaldırılmıştır¹¹⁹.

Mevcut bu düzenlemeler karşısında noter; işlem ilgisinin yaşı ilerlemiş (65 yaşını geçmiş) olsa dahi, ancak hukuki işlemin yapılması anında kişinin işlem yapma ehliyeti veya akli melekесinin yerinde olmadığından ciddi şüphe duyulması veya bu yolda bir iddia ve şikayetin bulunması durumunda, kural olarak var kabul edilen hukuksal ehliyetin mevcut olup olmadığı konusunda rapor talep edebilecektir. Nitekim, yasalarımızda işlemle ilgili kişiler yaşlı olsalar bile, yapmak istedikleri hukuki işlemler sırasında doktor veya heyet raporu alınmasını zorunlu kılan bir hüküm yoktur. Ayrıca 65 yaşın üstündeki kişilerin yapacakları hukuki işlemlerle ilgili olarak herkesten sağlık raporu istenmesi ve bunun rutin hale getirilmesi, bu yaşın üzerindeki kişilere yönelik haysiyet kırıcı, ayrımcı bir uygulama olarak görülmektedir.

Rapor noterlik işlemlerinin geçerlilik şartı değildir, rapor alınmadan da bu işlemler gerçekleştirilebilir. Alınan raporlar, ileride açılması muhtemel bir iptal davasında delil olarak değerlendirilecektir. Kişinin işlem sırasında ayırtım gücünün bulunmadığı, tanık beyanı, varsa başkaca raporlar, varsa tedavi kayıtları, hastalıkları, kullandığı ilaçlara ait reçeteler gibi

¹¹⁹ Türkiye Noterler Birliğinin, 02.03.2016 tarih,2016/4 nolu genelgesi ile: " yeteneğe ilişkin raporların, 1219 sayılı kanun uyarınca mesleğini icraya yetkili olan tüm doktorlarca verilebileceği, 65 yaş sınırının bulunmadığı,65 yaşın üzerindeki i herkesten bila istisna rapor istenmesinin doğru olmadığı, bu raporların toplum sağlığı merkezleri, aile sağlığı merkezleri, Hastane adına belge onaylamak görev ve yetkisi bulunan mesul müdürün onayı olmak kaydıyla özel hastaneler, yerel resmi sağlık kuruluşuna onaylatılmış olması halinde serbest çalışan doktorlar tarafından verilebileceğini, noterce doktora sevk zorunluluğunun bulunmadığı, söz konusu raporu işlem ilgisinden istemeleri gerektiği, raporun işlem yaptıracak ilgilinin temyiz kudreti konusunda ihbar ve şikâyet varsa ve/ veya dış görünüşü, yaşlılık, hastalık sebebi ile kuşku duyuluyorsa, işlemin daha sağlıklı ve güvenilir olmasını sağlamak için işlem günü itibarıyla doktor raporu ile durumunun tespiti gerektiği" belirtilerek uygulamada yaşanan tereddütlü konulara açıklık getirilmiştir.

kanıtlarla ispatlanabilir. Kişinin vefatından sonraki iddiada ispatı gereken husus kişinin ,işlem anında ayırt etme gücünün olup olmadığının belirlenmesine yönelik olup , bu inceleme Adli Tıp Kurumu tarafından yapılacaktır¹²⁰.

Ancak tüm bu düzenleme ve Yargıtay içtihatlarının varlığına rağmen uygulamada hala tereddütler yaşanmakta,65 yaşını geçirmiş kişilerden gözlenen genel durumunda şüphe olmamasına rağmen sağlık raporu istenmektedir¹²¹.

Esasen yaş ilerledikçe demans gibi mental durumu kötüleştiren rahatsızlıkların arttığı, buna bağlı olarak da kişilerin fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneklerinin azaldığı belirlenmiş bir durumdur. Bunun dışında pek çok ruhsal bozukluk çeşitli şiddet özellikleri gösterebilmekte, örneğin alzheimer, demans, şizofren, bipolar afektif bozukluk, epilepsi vb. gibi hastalıklarında tablonun farklı evrelerinde farklı derecelerde bilişsel yeti kayıpları olabilmektedir. Bu tür hallerde hastalığı ve hastalığın yarattığı kayıpların bu konuda uzman olmayan noter veya yetkililerince doğru olarak tespiti mümkün olmayabilir. Bu halde, bir yandan hem ehliyet yoksunu kişiler zarara uğramış olacak, diğer yandan ise, bu konuda uzman olmamasına ve işlem ilgilisi hakkında mahkemelerce verilmiş olası hukuki ehliyet yoksunluğu kararlarını nüfus kayıt paylaşım sistemine işlenmemesi nedeniyle, sorgulama sırasında göremiyor olmasına rağmen işlemin ehliyet yoksunluğu nedeniyle sakatlanmış olmasından noter veya yetkilileri kusursuz sorumlu kabul edilebilecek aynı zamanda da noter işlemlerinin güvenilirliği zafiyete uğramış olacaktır.

---

¹²⁰ Yargıtay 2.Hukuk dairesi,2005/17880 es. 2006/2684 karar,2004/971 es. 2004/1654 karar sayılı ilamları

¹²¹ Moroğlu, Pp: 5-21

Noterler Birliği tarafından Tapu Kadastro Genel M¼d¼rl¼đ¼ genelgesine benzer mahiyette d¼zenlenmiř bir genelge mevcut değildir . Ancak ¼zellikle, miras hukuku ile ilgili d¼zenleme s¼zleřmelerde hukuki ehliyetin yeterliliğine ilişkin rapor istenmesi işlem g¼venilirliđi bakımından tavsiye edilmektedir¹²² .

T¼m bu sonuçlar, hukuki g¼venliđi sağlamak ve anlaşmazlıkları ¼nlemek için g¼revlendirilen noterlerde, ¼zellikle 65 yaş ¼zerinde ki kişilerden, yapmış oldukları alım satım, vekalet verme, vasiyetname ve diğer ¼l¼me bağlı işlemler için ayırımı gitmeksizin hukuki ehliyet raporları isteme gerekliliği inancı ve davranış biçimini oluřturmuřtur¹²³.

Sonuç olarak, 65 yaş ¼zerindeki kişilerin mutlaka sağlık raporu almaları gibi bir emredici yasal d¼zenleme olmadığı gibi, hukuki ehliyet raporunu d¼zenleyecek hekimin belli bir uzmanlığa sahip olması da zorunlu değildir. Ancak bu noktada, birinci basamak sağlık hizmeti veren hekimler tarafından d¼zenlenlenecek fiil ehliyeti(hukuki ehliyet) raporunun doğru olması ve gerçeği yansıtması için ayrıntılı muayene bulguları ve bulgulara y¼nelik hekim yorumu olmalıdır. Bu incelemeye etki ve kolaylık sağlayacak, literat¼rde belirlenen bazı testler mevcuttur.

---

¹²² Noterlik Hukuku Araştırma Enstit¼s¼, Noterlik Hukuku ile İlgili Bazı sorunlar, Ankara 1999 .MoroğluPp: 5-21

¹²³ ¼zbek, S ,85-89

Mini Mental Testi, Montreal Bilişsel Değerlendirme, HEDEF (Hukuki Ehliyeti Değerlendirme Formu) gibi testler bunlara örnek olarak gösterilebilir.

Mini Mental Test : 1975 yılında Folstein ve arkadaşları tarafından yayınlanmıştır. Bu test diğer bilişsel testlerin çok fazla soru içermeleri ve uygulamada 30 dakikadan fazla zaman almalarından dolayı yaşlıların muayenesinde uygulaması kısa süren bir bilişsel değerlendirme aracı olarak kullanılmaya başlanmıştır. Kısa bir eğitim alan hemşire ve psikologlarca da 10 dakika gibi bir sürede uygulanabilen test Türkiye de de geniş bir kabul görmüştür. Yönelim, kayıt hafızası, dikkat, hesaplama, hatırlama ve lisan olmak üzere beş ana başlık altında toplanmış on bir maddeden oluşan bu testte toplam puan olan 30 üzerinden değerlendirme yapılmaktadır. Geleneksel olarak 24 ila 30 arasındaki puanlar normal kabul edilir. Skorun 24'ün altında olması kognitif bozukluğa işaret eder. Bununla beraber normal sınırı 27 ve üstü kabul edenler de vardır¹²⁴

Montreal bilişsel değerlendirme (MOCA): Montreal Bilişsel Değerlendirme (MOCA), hafif bilişsel bozukluk için hızlı bir tarama testi olarak geliştirilmiştir. Yaklaşık 10 dakikada uygulanan 30 noktalı testtir. Testte Kısa Süreli hafıza hatırlama görevi, görsel-uzamsal yetenekler, yürütücü işlevler, bir seri çıkarma görevi, dikkat, konsantrasyon ve çalışma belleği, zaman ve mekana oryantasyon gibi birçok bilişsel etki değerlendirilir. Testten alınabilecek en yüksek toplam puan 30'dur. Buna göre 21 puan ve üstünde alınan puan normal olarak değerlendirilir¹²⁵.

¹²⁴ Türk Psikiyatri Dergisi 2002 ; 13(4) 273-281

¹²⁵ Vikipedi,30.09.2015 :1-5

Hukuki ehliyeti değerlendirme formu(HEDEF): Hukuki yeterliliği belirlemek için bir psikiyatrik değerlendirme aracı olarak geliştirilen Hukuki Ehliyet değerlendirme Formu dört maddeden oluşmaktadır. Bu maddeler; Karar verme, sonuçların mantıklılığı, uslamlama ve bilme dir.Bilme maddesi; Anlama, güncel anlama ve ayırt etme ‘den oluşan üç alt madde içerir. Değerlendirmenin temel özellikleri; Kişinin sosyal ve kültürel yaşantısı içindeki sosyal uyumu, bilgilenmesi ve tercihlerinin göz önüne alınmasıdır. Değerlendirme yapılırken kişinin o andaki durumu temel alınır. Bu form bir soru listesi olmayıp bir görüşme çizelgesidir. Bundan dolayı görüşme sürecinin biçimi görüşmeci ile bilgi veren arasındaki karşılıklı konuşmalardır¹²⁶.

---

¹²⁶ Klinik Psikiyatri 2006; 9:5-16

3. Gereç ve Yöntem

3.1. Balıkesir İli, İvrindi İlçesi Noterliğinin 01.1.2009-01.1.2015 Tarihleri Arası İşlemlerinde Mevcut Fiil Ehliyeti Raporlarının Tespit Ve İncelenmesi

Bu çalışmada Balıkesir İli İvrindi İlçesi Noterliğinin, 01.1.2009-01.1.2015 tarihleri arasında, yaşları 60-100 arasında değişen ve rapor dayanak alınarak fiil ehliyetine haiz olduğu tespiti yapılmış kişiler için düzenlediği 133 adet işlemi tespit edilmiş, değerlendirme 133 adet işlem ve dayanağı fiil ehliyet raporlarının incelemesi üzerinden yapılmıştır. Fiil ehliyet raporu dayanak alınarak yapılan 60 yaş altındaki kişilere ait işlemler ile, yapacakları işlemin sebep ve sonuçlarını anlamaya müdrik olmadıkları için noterlikte işlem yaptıramayan kişiler hakkında bu nedenle düzenlenen ihbar yazıları çalışma konusuna dahil edilmemiştir¹²⁷

Mevcut noterlikte yapılan hukuki işlemlerin noter tarafından düzenlenmesi bir tutanak şeklinde yapılmıştır. Bu tutanakta her bir işlem;

1. Noterin adı ve soyadı ile noterliğin ismini,
2. İşlemin yapıldığı yer ve tarihi (rakam ve yazı ile),
3. İlgilinin ve varsa tercümanın, tanık ve bilirkişinin kimlik ve adresleri ile ayrıca ilgilinin vergi kimlik numarasını,
4. İlgilinin hakiki arzusu hakkındaki beyanını,
5. İşleme katılanların imzalarını ve noterin imza ve mührünü içermektedir.

¹²⁷ Türk Medeni Kanunu 405. Maddesinin 2. Fıkrası ; “Görevlerini yaparlarken vesayet altına alınmayı gerekli kılan bir durumun varlığını öğrenen idari makamlar noter ve mahkemeler bu durumu hemen yetkili vesayet makamına bildirmek zorundadırlar.”

Ayrıca bu tutanakta (NK. m. 85), noterin ilgiliyi tanıyıp tanımadığına dair ya da ilgilinin kimliği hakkında nasıl kanı sahibi olduğuna dair kayıtlar da bulunmaktadır.

3.1.1 İşlemlerin niteliği

Çalışma kapsamında yer alan noterlik işlemleri; Vekaletname, muvafakatname, ölünceye kadar bakma sözleşmesi, araç satış sözleşmesi, kira sözleşmesi, vasiyetname, vasiyetnameden dönme sözleşmesi, kooperatif hisse devir sözleşmesi, mirastan feragat olmuştur.

3.1.2 İşlemi yapan kişilerin sosyo demografik özellikleri

Çalışma kapsamında kalan işlem ilgililerinin sosyo demografik özellikleri incelenerek cinsiyet, yaş ,okur yazarlık durumu ve ikametgah gibi bilgileri kaydedilmiştir.

Çalışmada toplanan verilerin analizi, istatistiksel yazılım paketi SPSS 23 (Statistical Package for the Social Sciences–IBM®) kullanılarak yapılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler, kategorik değişkenler için sayı ve yüzdeler, sayısal değişkenler için ortalama ve standart sapma olarak sunulmuştur. İstatistiksel anlamlılık düzeyi %95 güven aralığında ve $p<0,05$ anlamlı kabul edilmiştir.

4. Bulgular

Bu çalışmada Balıkesir İli İvrindi İlçesi Noterliğinin, 01.1.2009-01.1.2015 tarih aralığında, yaşları 60-100 arasında değişen ilgililer için fiil ehliyet raporunu dayanak olarak düzenlediği 133 adet işlemi incelenmiştir. Çalışma kapsamında yer alan bu 133 adet işlemin tamamında rapor tarihi ile yapılan noterlik işlemlerinin tarihi aynı gündür .

Çalışmaya konu işlem ilgililerinin sosyo demografik özelliklerine ait bilgiler aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1. Noterlik İşlemi Yaptıran Kişilerin Cinsiyetine Göre Dağılımı

Cinsiyet	n	%	P değeri
Kadın	92	69,17	0,018
Erkek	41	30,83	
Toplam	133	100.0	

Grafik 1.

Çalışma kapsamında yer alan kişilerin 92'si (%69,17) kadın ve 41'i (%30,83) erkek olup kişilerin cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır(P=0.018)

Rapor alınarak yapılan işlemlerde, kadın sayısının işlem yapan erkek sayısına göre daha fazla olduğu ve bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiş ise de, cinsiyet farklılığının ehliyet raporlarının gerekliliği için belirleyici etkisi olduğuna yönelik bir bulgu tespit olunmamıştır.

Tablo 2.. Noterlik İşlemi Yaptıran Kişilerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş	n	%	P değeri
60-70	12	9,02	
71-80	42	31,58	
81-90	63	47,37	0,001
91-100	16	12,03	
Ort±Std	88,24± 8,91		
Toplam	133	100.0	

Çalışmada yer alan toplam 133 kişinin ortalama yaşı 88,24± 8,91 yıl olarak saptanmıştır. Çalışmada yer alan kişilerin 12'si (%9,02) 60-70 yaş aralığında yer alırken, 42'si (%31,58) 71-80 yaş aralığında, 63'ü (%47,37) 81-90 yaş aralığında ve 16'sı (%12,03) 91-100 yaş aralığında yer aldığı saptanmıştır. Kişilerin yaşları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır (p=0.001) (Tablo 2). Yaş ilerledikçe rapor dayanak alınmak suretiyle yapılan işlem sayısının artması, ileri yaşın yapılacak işlemin hukuki anlam ve sonucunu anlamayı daha çok zorlaştırdığı, mental durumu olumsuz etkilediği kanaati oluşturmuştur.

Tablo 3. Noterlik İşlemi Yaptıran Kişilerin Okur-Yazar Durumu ve İkametgah Yerlerine Göre Dağılımı

		n	%
EĞİTİM DURUMU	Okur Yazar	34	25,56
	Okur Yazar Değil	99	74,44
	Toplam	133	100.0
İKAMETGAH	Köy	70	52,63
	İlçe	63	47,37
	Toplam	133	100.0

Çalışma kapsamında yer alan kişilerin 99'u (%74,44) okuryazar değil iken 34'ünün (%25,56) okuryazar olduğu tespit edilmiştir.

Çalışmada yer alan kişilerin 70'i (%52,63) köyde ikamet ederken, 63'ü (%47,37) ilçede ikamet ettiği görülmüştür (Tablo 3).

Çalışmaya konu kişiler arasında, ağırlıklı olarak eğitim durumu daha düşük olan (okur yazar olmayan) ve köyde yaşayanlar için rapor alınarak işlem yapılmıştır. Düşük eğitim ve köy yaşamını sürdürmüş olma durumu, kişilerin yapmış oldukları işlemin hukuki anlam ve sonucunu algılama yeteneklerinin geride kalmasını etkilemiş görünmektedir.

Tablo 4. Noterlik İşlemlerinin Nitelikleri

İşlemlerin Nitelikleri	n	%
Avukat Genel Dava Vekaleti	3	2,26
Taşınmaz Malların İpoteğine İlişkin	1	0,75
Kendisine Ait Ağaçları Kesimine İzin İçin Gereken İşlemlerin Yapımı Ve Kesim Parasının Alınması	2	1,50
Vekaletname		
SGK Tarafından Bağlanan Maaşın Bankalardan, PTT Şubesinden Alınması, Kaymakamlık Yardım Paralarının Alınması, Bankada Hesap Açma Ve Para Çekme Yetkisi	64	48,12
Taşınmaz Satış, Miras Kalan Taşınmazların Satış Ve İntikali Ve Satış Vaadi Sözleşmesi Yapma Yetkili	39	29,32
Muvafakatname	5	3,76
Ölünceye Kadar Bakma Sözleşmesi	1	0,75
Araç Satış Sözleşmesi	1	0,75
Kira Sözleşmesi	2	1,50
Vasiyetname	4	3,02
Vasiyetnameden Dönme Sözleşmesi	1	0,75
Kooperatif Hisse Devri	1	0,75
Mirastan Feragat	9	6,77
Toplam	133	100,00

Çalışmada yer alan noterlik işlemlerinin nitelikleri incelendiğinde; 109'u (%81,95) vekaletname, 5'i (%3,76) Muvafakatname, 1'i (%0,75) ölünceye kadar bakma sözleşmesi, 1'i (%0,75) araç satış sözleşmesi, 2'i (%1,5) kira sözleşmesi, 4'ü (%3,02) vasiyetname, 1'i (%0,75) vasiyetnameden dönme sözleşmesi, 1'i (%0,75) kooperatif hisse devri ve 9'u (%6,77) mirastan feragatname olduğu tespit edildi (Tablo 4).İnceleme konusu yapılan 133 işlemden 109 vekaletin nitelikleri (SGK tarafından bağlanan maaş, kaymakamlık yardım paraları ve bankada mevcut paraların çekilmesine dair, Taşınmaz satış, Taşınmaz satış vaadi sözleşmesi, Miras kalan taşınmazın intikali, satışı, Kendisine ait ağaçların kesim ve satışı ve paranın alınması taşınmaz malların ipoteği)olduğu, geriye kalan farklı nitelikteki toplam 24 vekaletnamenin malın elden çıkarılması sonucunu doğurduğu belirlenmiştir.

Görülmektedir ki fiil ehliyetine yönelik rapor dayanağı ile yapılan işlemler ağırlıklı olarak malvarlığının elden çıkarılmasına yönelik işlemler olup, bu işlemler öncesi rapor alınarak yaşlı kişilerin olası finansal mağduriyetlerinin önüne geçilmesi konusunda hassasiyet gösterilmiştir.

Çalışmadaki noterlik işlemi yaptıran kişilerin işlem muhatabı ile yakınlıklarının tespiti için eldeki tek veri olan soyadı dikkate alındığında aynı soyadı taşıyanların 70 kişi (%52,63), vasiyetnamelerde lehe vasiyet yapılan mirasçıların 4 kişi (%3,0) ve farklı soyadı taşıyanların ise 59 kişi (%44,36) olduğu tespit edilmiştir. Bu tespit, işlemin rapor temin edilerek yapılması gerekliliği açısından olası akrabalık bağının belirleyici olmadığı şeklinde değerlendirilmiştir.

Tablo 5. Noterlik işlemlerinin niteliklerinin cinsiyete göre dağılımı

İşlemlerinin Nitelikleri	Kadın	%	Erkek	%	Toplam	%
Vekaletname	81	60,90	28	21,05	109	81,95
Muvafakatname	2	1,50	3	2,26	5	3,76
Ölünceye Kadar Bakma Sözleşmesi	0	0,00	1	0,75	1	0,75
Araç Satış Sözleşmesi	0	0,00	1	0,75	1	0,75
Kira Sözleşmesi	0	0,00	2	1,50	2	1,5
Vasiyetname	2	1,50	2	1,50	4	3,01
Vasiyetnameden Dönme Sözleşmesi	1	0,75	0	0,00	1	0,75
Kooperatif Hisse Devri	0	0,00	1	0,75	1	0,75
Mirastan Feragat	6	4,51	3	2,26	9	6,77
Toplam	92	69,17	41	30,83	133	100

Tablo 5’de noterlik işlemlerinin niteliklerinin cinsiyete göre dağılımı gösterilmektedir. Kadınlarda en çok oranda yapılan noterlik işlemi %60,90 oran ile vekaletname olurken, bunu %4,51 oran ile mirastan feragatname ve %1,50 oran ile vasiyetname ve Muvafakatname takip etmektedir. Erkeklerde ise yine en çok oranda yapılan noterlik işlemi %21,05 oran ile vekalet olurken, bunu %2,26 oran ile mirastan feragatname ve Muvafakatname takip etmektedir. Vekalet işlemi bariz farkla kadın ilgililer için yapılmıştır. Sosyal yaşama katılım ve dolayısıyla bireysel hakları bizzat kullanmayı etkileyen cinsiyet farklılığı aynı nedenle yapılmış işlem niteliğini de etkilemiş olmakla birlikte, aynı nitelikteki işlemi yapan kişiler arasında cinsiyet farklılığının rapor istemini etkilediği yönünde bulgu tespit olunmamıştır

Tablo 6. Noterlik İşlemlerinin Niteliklerinin Yaşa Göre Dağılımı

İşlemlerinin Nitelikleri	60-70		71-80		81-90		91-100		Toplam	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Vekaletname	3	2,26	36	27,07	54	40,60	16	12,03	109	81,95
Muvafakatname	1	0,75	2	1,50	2	1,50	0	0,00	5	3,76
Ölünceye Kadar Bakma Sözleşmesi	1	0,75	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,75
Araç Satış Sözleşmesi	1	0,75	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,75
Kira Sözleşmesi	2	1,50	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	1,5
Vasiyetname	1	0,75	2	1,50	1	0,75	0	0,00	4	3,01
Vasiyetnameden Dönme Sözleşmesi	0	0,00	1	0,75	0	0,00	0	0,00	1	0,75
Kooperatif Hisse Devri	0	0,00	1	0,75	0	0,00	0	0,00	1	0,75
Mirastan Feragat	1	0,75	3	2,26	4	3,01	1	0,75	9	6,77
Toplam	10	7,52	45	33,83	61	45,86	17	12,78	133	100

Tablo 6’da noterlik işlemlerinin niteliklerinin yaşa göre dağılımı gösterilmektedir. Vekaletname, mirastan feragatname ve muvafakat işlemleri en çok 81-90 yaş aralığında yapılırken, Ölünceye Kadar Bakma Sözleşmesi, Araç Satış Sözleşmesi, vasiyetname ve kira Sözleşmesi işlemlerinin ise en çok 60-70 yaş aralığında yapıldığı tespit edildi. Bulunulan yaş aralığı ve olası yaşam süresi, ihtiyaç duyulan işlem niteliğini etkilemiştir.

Tablo 7. Noterlik İşlemlerinin Niteliklerinin Okuryazarlık Durumuna Göre Dağılımı

İşlemlerinin Nitelikleri	Okur Yazar		Okur Yazar değil		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Vekaletname	24	18,05	85	63,91	109	81,95
Muvafakatname	2	1,50	3	2,26	5	3,76
Ölünceye Kadar Bakma Sözleşmesi	0	0,00	1	0,75	1	0,75
Araç Satış Sözleşmesi	1	0,75	0	0,00	1	0,75
Kira Sözleşmesi	1	0,75	1	0,75	2	1,5
Vasiyetname	2	1,50	2	1,50	4	3,01
Vasiyetnameden Dönme Sözleşmesi	0	0,00	1	0,75	1	0,75
Kooperatif Hisse Devri	0	0,00	1	0,75	1	0,75
Mirastan Feragat	4	3,01	5	3,76	9	6,77
Toplam	34	25,56	99	74,44	133	100

Tablo 7’de noterlik işlemlerinin niteliklerinin okuryazarlık göre dağılımı gösterilmektedir. Okuryazar bireylerde en çok oranda yapılan noterlik işlemi %18,05 oran ile vekaletname olurken, bunu %30,1 oran ile mirastan feragatname ve %1,5 oran ile Muvafakat işlemleri takip etmektedir. Okuryazarlığı bulunmayan bireylerde ise yine en çok oranda yapılan noterlik işlemi %63,91 oran ile vekaletname olurken, bunu %3,76 oran ile mirastan feragatname ve %2,26 oran ile de muvafakat işlemi takip etmektedir. Kişilerin okuryazarlık durumu yaptıkları işlemin niteliğini de etkilemiştir. Okuryazar olmayan kişilerin bu eksiklikleri kendi adına işlem yapmak üzere vekil tayin taleplerini ve işlemler için rapor istem oranını arttırmıştır.

Tablo8. Sağlık Raporunu Veren Kuruma Ait Bilgiler

Sağlık Raporunu Veren Kurum	N	%	
Hastane	İç Hastalıkları Uzmanı	76	57,14
	Genel Cerrah	5	3,76
	Aile Hekimi	17	12,78
	Acil Servis Doktoru	1	0,75
	Kurul	1	0,75
	Doktor	11	8,27
Aile Sağlık Merkezi, Aile Hekimi	11	8,27	
Sağlık Ocağı	11	8,27	
Toplam	133	100.0	

Çalışmada yer alan kişilere sağlık raporunu veren kuruma ait bilgiler Tablo 8’de gösterilmektedir. Bu kişilerin 111’i (%83,46) hastane, 11’i (%8,27) Aile Sağlık Merkezi, Aile Hekimi ve 11’i (%8,27) sağlık ocağından sağlık raporu aldığı belirlendi. Hastaneden rapor veren 11 hekimin 76’sının (%57,14) iç hastalıkları uzmanı, 5’i (%3,76) genel cerrah, 17’si (%12,78) aile hekimi, 1’i (%0,75) acil servis doktoru, 1’i (%0,75) kurul tarafından ve 11’i hastanede görev alan diğer doktorlar tarafından verildiği tespit edilmiştir. Görülmektedir ki çalışmamıza konu olan noter işlemleri için ihtiyaç duyulan hukuki ehliyet raporları çoğunlukla hastaneden verilmiş ve rapor düzenleyen hekimler de ağırlıklı olarak iç hastalıkları uzmanı olmuştur. Bu sonucun işlem ilgisinin veya noterliğin talebinden kaynaklandığını gösterir veri yoktur. Daha çok İvrindi ilçesindeki sağlık hizmetinin işleyişinin sonucu olduğu şeklinde değerlendirilmiştir. Ayrıca sağlık raporlarının hiçbirinde yapılacak noterlik işleminin niteliğinden bahsedilmemiştir. Raporlar çoğunlukla önceden basılmış izlenimi veren evrakların, boş bırakılmış ad soyad kısmının doldurulması suretiyle ve hatta bu kısım dahi doldurulmadan sadece sağlık kuruluşu tarafından müracaat sırasında verilmiş barkotu içerecek şekilde düzenlenmiştir. Raporlar hekimin bulgu ve değerlendirmesinden yoksundur. Raporlarda yapılacak noterlik işleminin niteliğinden bahsedilmemiştir.

Tablo 9. Noterlik İşlemlerinde Fotoğraf Bulunma Durumu

Fotoğraf	n	%
Var	52	39,10
Yok	81	60,90
Toplam	133	100.0

Çalışmada rapor aldırılan noterlik işlemlerinde fotoğraf bulunma durumuna ait bilgiler Tablo 9'da gösterilmektedir. Bu işlemlerin 52'sinde (%39,10) fotoğraf bulunurken, 81'inde (%60,90) fotoğraf bulunmadığı, işleme dayanak hukuki ehliyet raporlarının ise sadece 2'sinde (%1,5) fotoğraf bulunduğu tespit edildi. Rapor dayanak alınarak yapılmış inceleme konusu toplam 133 işlem için düzenlenen raporların 12 adet' i (%9,02) noterliğin yazılı talebi üzerine düzenlenmiş, 121 adet rapor için noterliğin talep yazısı olmamıştır. Mevcut talep yazılarının hiç birinde fotoğraf yoktur. Verilen raporların sadece 2 'sinde fotoğraf mevcuttur. Noterliğin var olan 12 adet talep yazısının sadece 3' ünde ,yaşlılık halinden bahsedilmiş diğer yazılarda rapor gerekliliğini doğuran bulgular belirtilmemiştir

5. Tartışma

Bir güven kurumu olan noterlerin toplumsal önemi oldukça büyüktür¹²⁸. Her ne kadar kişilerin hakları kanunlarla teminat altına alınmış ve ihlalleri durumunda mahkemelerin koruması sağlanmış ise de, özellikle özel hukuktan doğan bir çok hakkın etkin olarak kullanılması ve kolayca ihlal edilmesinin önlenmesinde noterlik müessesesi ayrıca önemlidir. Noterler kişiler arasında doğan, değiştirilen hakları düzenleyen, belgelerin içerik ve şekil bakımından kanunlara uygunluğunu gözetmek ve sağlamakla geniş bir alanda insan hak ve özgürlüklerinin korunmasıyla görevli olarak yakından ilgilenmekte, yaptıkları işlemlere resmiyet kazandırmakla o işlemlerle ilgili olarak hukuki uyuşmazlık çıkmasını büyük ölçüde azaltmakta ve çıkan uyuşmazlıkların kolayca çözümlenmesine yardımcı olmaktadır¹²⁹. Bu işlevleri ile toplumsal barışa katkıda bulunan noterin yapmış olduğu işleme, işlemi yaptıran kişiler de güvenmeli ve işlemin şekil eksikliği veya başka sebeple kolayca bozulamayacağına inanmalıdır.

Bu çalışmada Balıkesir İli İvrindi İlçesi Noterliğinin, 01.1.2009-01.1.2015 tarihleri aralığında, yaşları 60-100 arasında değişen ilgililer için fiil ehliyet raporunu dayanak olarak düzenlediği 133 adet işlemin incelenmesi yapılmıştır. Böylelikle fiil ehliyeti raporlarının hangi tür işlemlerde, kimler için istendiği, raporun temini için noterlik tarafından yazılan bir talep yazısı olup olmadığı, verilen raporun kimler tarafından verildiği ve ne şekilde düzenlendiği, rapor ile işlemin uyumlu olup olmadığı konuları değerlendirilmiştir.

---

¹²⁸ Klinik psikiyatri 2006;9:5-16

¹²⁹ Klinik psikiyatri 2006;9:5-16

Noterlik Kanunu mad.72.fık.3 “ Noter iş yaptıracak kimselerin kimlik, adres ve yeteneğini ve gerçek isteklerini tamamen öğrenmekle yükümlüdür.” İbaresine uygun olarak ; Çalışmamıza konu edilen 133 işlemin belgelendirilmesi anında ilgilinin iradesini serbestçe ve kendi isteğine uygun olarak beyan ettiği ve bu beyanın tam ve eksiksiz olarak yazılmış olduğu işlemlerde bu tür eksikliklerin bulunmadığı saptanmıştır.

Dünya Sağlık Örgütü 65 yaş ve üzeri grubu yaşlı olarak kabul etmektedir. İnsan hayatının fizyolojik evrelerinden olan yaşlılıkta fiziksel ve mental sağlık problemleri sıkça görülmektedir¹³⁰, . Bu dönemde kişilerin yaptığı resmi işlemler yasal sorunlara da yol açabilmektedir¹³¹. Noterlikler, mahkemeler, tapu müdürlükleri ve benzeri kurumlar, hekimlerden, geriatik yaş grubu için, fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği ile ilgili olarak rapor istemektedir^{132, 133}.Noterin işlem ilgisinin yeteneği hakkında bir kanı sahibi olması gerektiği, ilgilinin hastalık veya dış görünüşü itibariyle yeteneğinden şüphe edilmesi veya bu konuda ihbar ve şikayet bulunması hallerinde temyiz kudretinin varlığının doktor raporu ile saptanacağı Noterlik Kanununun 72. ve Noterlik Kanunu Yönetmeliğinin 91.maddelerinde belirtilmiştir. Mevcut bu düzenlemeler karşısında noter işlem ilgisinin yaşı ilerlemiş (65 yaşını geçmiş) olsa dahi, ancak hukuki işlemin yapılması anında kişinin işlem yapma ehliyeti veya akli melekесinin yerinde olmadığından ciddi şüphe duyulması ve/veya bu yolda bir iddia ve şikayetin bulunması durumunda, hukuksal ehliyetin mevcut olup olmadığı konusunda rapor talep edebilecektir. İşlem, alınan rapor üzerine yapılmış ise bu taktirde metnin içinde tarih ve numarası ile rapordan bahsedilerek, raporun aslı işlemin noterde kalan

¹³⁰ Klinik psikiyatri2006;9:5-16

¹³¹ Klinik psikiyatri 2006;9:5-16

¹³² Klinik psikiyatri 2006;9:5-16

¹³³ Klinik psikiyatri 2006;9:5-16

nüshasına eklenecektir. Çalışmamızda rapor alınarak yapılan işlem içeriklerinin tamamında metnin içinde raporun tarih ve numarası ile birlikte ilgilinin bu rapora dayanarak işlem yapma ehliyetine sahip olduğu belirtilmiş ve rapor aslının işlem aslına eklendiği görülmüştür.

Noterlik Kanununun 80. Maddesi ve Noterlik Kanunu Yönetmeliğinin 93.madde'sinde fotoğraf yapıştırılması zorunlu olan işlemler belirtilmiştir¹³⁴. Çalışmamıza konu edilen işlemler içinde ilgili maddelere uygun olarak yapılması gerekenlerin hiçbirinde eksiklik olmadığı işlemlerin fotoğraflı yapıldığı ,ancak noterlerce yazılan 12 adet rapor talep yazısının hiçbirinin fotoğraflı olmadığı, hekimlerce verilen raporların ise ancak 2'sinin fotoğraflı olduğu tespit edilmiştir. Noterlikçe yazılan rapor istem yazılarının 3'ünde "yaşlılık" durumundan bahsedilmiş diğer 9 istem yazısında rapor istemini gerektirecek sebepten bahsedilmemiştir. İşlem ilgisinin yeteneğinden şüphe duyan noterin, yasal zorunluluk olmamakla birlikte hangi durumların varlığı veya şüphesi " yaşlılık, hastalık, dış görünüş veya ihbar ve şikayet bulunması veya benzer sair .haller gibi. "nedeniyle rapor talep ettiğini açıkça belirten bir talep yazısını ilgilinin fotoğrafını da içerecek şekilde düzenlemesi yetkili hekimin o kişinin kimliği hakkında kesin kanaat sahibi olmasına ve daha geniş tetkik, muayene ve değerlendirme yapmasını sağlayacaktır. Hekimler tarafından düzenlenen raporların da fotoğraflı olma zorunluluğu yoktur¹³⁵. Ancak hekim raporları da noterlerin

¹³⁴ NK. 80. Maddesi: ilgilinin fotoğrafının yapıştırılması zorunlu olan işlemler noterlik kanunu yönetmeliğinde gösterilmiştir. Noter yönetmelik kapsamı dışında kalan işlemin noterliği, ilgilinin durumu ve kimliği bakımından gerekli görür veya ilgili isterse o işleme ait kağıtlara ilgilinin fotoğrafını yapıştırabilir.

NKY m.93 : ilgilinin fotoğrafının yapıştırılması zorunlu olan işlemler; niteliği bakımından tapuda işlem yapılmasını gerektiren işlemler, niteliği bakımından tapuda işlem yaptırılmasını gerektiren vekaletnameler, vasiyetname, mülkiyetli muhafaza kaydıyla satış, gayrimenkul satış vaadi, vakıf senedi, evlenme mukavelesi, evlat edinme, tanıma, miras taksimi sözleşmesi, boşanma davaları için düzenlenecek vekaletnameler ile diğer kanunların ön gördüğü, noterin işlemin ve ilgilinin durumuna göre gerekli bulunduğu veya bizzat ilgilinin istemde bulunduğu işlem kağıtlarında fotoğraf yapıştırılabilir.

¹³⁵ Sağlık bakanlığı sağlık hizmetleri genel müdürlüğü 2014/29 sayılı genelgesi 'nin 10. Maddesi : " rapor formatında raporun tedavi edilen kişiye ait olup olmadığı tespiti amacıyla 'T.C. kimlik numarası' hanesi yer aldığı, ayrıca hastanın fotoğrafının bulunmasına gerek olmadığı" Türkiye Noterler Birliği 2016/9 sayılı kararı: "Noterliklere ibraz edilen hukuki işlem ehliyeti raporlarının sadece ıslak imzayı içermesi yeterli olduğundan mühür fotoğraf ve başhekim onayı aranmadan işlemlerde kullanılması mümkün bulunmaktadır."

talep yazıları gibi fotoğraflı olmalıdır. Böylelikle gerek işlemin gerek raporun geçersizliğine yönelik iddiaların ispat gücü ortadan kaldırılmış veya büyük ölçüde engellenmiş olacaktır.

Çalışmamızda fiili ehliyet raporu için muayene edilen kişilerin 92'sinin (%69,17) kadın ve 41'inin (%30,83) erkek olduğu belirlenmiştir. Çalışmadaki toplam 133 kişinin ortalama yaşı $88,24 \pm 8,91$ yıl olarak saptanmıştır. Rapor alınarak işlem yapan kadın sayısının erkek sayısından fazla oluşu fiil ehliyeti raporlarının gerekliliği açısından cinsiyet farklılığının etken olduğunu göstermese de, yaş grubu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Yaş ilerledikçe kadın oranı artmıştır. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de yaşlı nüfusta kadın nüfusunun daha fazla olduğu belirtilmiştir¹³⁶,(Suer,2005). Ve yine yaş ilerledikçe rapor dayanak alınarak işlem sayısında da artış olduğu gözlemlenmiştir. İleri yaş mental durumu kötüleştiren rahatsızlıkları ve buna bağlı olarak da kişilerin fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneklerini etkilemiştir.

Noter ve tapu işlemlerinde, okuma yazma bilmeyen yaşlıların fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını anlama yetenekleri gelişmiş olsa bile bu kişilerin yapmış oldukları işlemler için özel hassasiyet gösterildiği bu kişilere farklı prosedürler uygulandığı bilinmektedir. Ancak yine de suiistimallere engel olmak amacıyla, hekimlerin okuma yazma bilmeyen yaşlıların yaptıracağı resmi işlem hakkında bilgi sahibi olup olmadıklarını ayrıntılı biçimde sorgulamaları gerekir. Ülkemizde okuryazar olmayan 65 yaş üzeri erkek oranının %5 olduğu, kadınlarda bu oranın %7,2'ye yükseldiği bildirilmiştir¹³⁷.

---

¹³⁶ Klinik psikiyatri 2006;9:5-16

¹³⁷ Klinik psikiyatri 2006;9:5-16

Yaşlılık dönemindeki okuryazar olma oranı ile ilgili bölgesel ve kültürel özelliklere göre farklı oranların bildirildiği belirlenmiştir. Ankara’da 2002 yılında geriatric yaş grubunda yapılan bir çalışmada yaşlıların %15,1’inin okuma yazmasının olmadığı bildirilmiştir¹³⁶. Çalışmamızda yer alan kişilerin 99’u (%74,44) okuryazar değil iken 34’ü (%25,56) okuryazar olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca çalışmada yer alan kişilerin 70’i (%52,63) köyde ikamet ederken, 63’nün (%47,37) ilçede ikamet ettiği görülmüştür . Bu durum düşük eğitim ve köy yaşamı sürdürmüş olmanın, kişilerin yapmış oldukları işlemin hukuki anlam ve sonucunu algılama yeteneklerini etkilediği kanaatini doğurmuştur.

Yaşlılık döneminde sık görülen istismar türlerinden birisi finansal istismardır. Yaşlıların sivil ve hukuki haklarına el konulması, yasadışı ya da izinsiz olarak mallarının, parasının, banka/emeklilik hesabının ya da diğer değerli varlıklarının kullanılması ve eğitilmesi, kendi evinden çıkartılması ve hile yolu ile vekaletname alınması ekonomik ve hak istismarı örnekleridir¹³⁸. (Price ve ark. 2011, Conradkj ve ark. 2010, Keskinoglu ve ark. 2004, Lee 2009). Kimi zaman kişinin en yakınının bile kendisini maddi olarak istismar etmeye çalıştığı bilinmektedir. Bu istismarın önüne geçmek için ,noter tüm işlem ilgililerine olduğu gibi(NKY. m 91) yaşlı kişilere de ayrıca hassasiyet göstererek yapılan işlemin niteliğine göre gerekli soruları soracak ve işlemin sonucu hakkında açıklama yapacaktır. Şüpheli veya ihbar olduğunda ise ilgili işlemin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneklerinin olup olmadığı açısından hekim raporu alınacaktır¹³⁹. (Moroğlu ve ark. 2012, Kaçak, 2007). Çalışmamıza konu 133 işlem içinden 12 ‘si için rapor istemi noterliğin yazılı talebi ile olmuş,121 işlem noterliğin yazılı talebi olmaksızın düzenlenmiştir. 133 adet rapor’un 111’i (%83,46) hastane, 11’i (%8,27) Aile Sağlık Merkezi, Aile Hekimi ve 11’i

¹³⁸ Klinik psikiyatri 2006;9:5-16

¹³⁹ Klinik psikiyatri 2006;9:5-16

(%8,27) sağlık ocağından alınmıştır. Hastane de dzenlen raporların 76'sı (%57,14) iç hastalıkları uzmanı, 5'i (%3,76) genel cerrah, 17'si (%12,78) aile hekimi, 1'i (%0,75) acil servis doktoru, 1'i (%0,75) kurul tarafından ve 11'i hastanede görev alan diğer doktorlar tarafından verilmiştir.

Fiil ehliyetinin varlığını gösteren raporların hiç biri ayrıntılı olarak dzenlenmemiştir. Bu raporların hiç biri kişinin tıbbi-psikiyatrik öyküsünü, ayrıntılı olarak muayene bulgularını ve bunun sonucunda hekimin kişi ile ilgili değerlendirmesini içermemektedir. Önceden hazırlanmış izlenimi veren kağıtların boş bırakılan ad ve soyadı bölümü doldurularak ve kimi zaman bu alan dahi doldurulmadan hastanenin idari işlemi olarak basılmış barkot bilgiler ile yetinilerek çoğunlukla “ akıl ve ruh sağlığı yerindedir “ ibaresini içeren raporlar dzenlenmiştir. Raporların iki tanesi fotoğraflıdır. Raporlarda yapılacak işlem niteliğinden bahsedilmemiştir.

Çalışmada yer alan noterlik işlemlerinin nitelikleri incelendiğinde; 109'u(%81,95) vekaletname,5'i(%3,76)muvafakatname,1'i(%0,75) lnceye kadar bakma sözleşmesi, 1'i/%0,75)araç satış sözleşmesi,2'si(%1,5)kira sözleşmesi,4'(3,02) vasiyetname,1'i(%0,75) vasiyetnameden dönme sözleşmesi,1'i(%0,75) kooperatif hisse devri sözleşmesi, ve 9'u(%6,77) mirastan feragatname olduğu tespit edilmiştir. Bu kişilerin işlem muhatabı ile akrabalık bağının var olup olmadığının tespiti açısından (eldeki tek veri soyadı dikkate alındığında) aynı soyada sahip olanlar 70 kişi (%52,63), vasiyetnamelerde mirasçılar 4 kişi (%3) ve farklı soyada sahip olanların 59 kişi (%44,36) olduğu tespit edilmiştir.

Görülmüştür ki, çalışmamızdaki işlem yaptırın kişiler ayırt etme gücüne sahip, kısıtlı olmayan ergin kişilerdir. Ve bunların fiil ehliyetleri tamdır. Bu kişiler hak ve bu haklarını kullanma ehliyetine sahip olup, hukuka aykırı (haksız) fiilleriyle neden oldukları da dahil olmak üzere, verdikleri her türlü zararlardan bizzat sorumludurlar. Bizzat dava açabilecekleri

gibi, kendilerine karşı açılmış olan davada da taraf olarak mahkemede bizzat hazır bulunarak usul hukuku ile ilgili tüm işlemleri kendileri yapabilirler. Türk yasalarında, yaşlılık hali tek başına ayırt etme gücünü kaldıran sebep olarak düzenlenmemiştir.

Düzenlenen rapor ile fiil ehliyetine sahip olmadıkları belirlenen kişiler hakkındaki raporlar, bu kişiler için işlem yapılamayıp yetkili vesayet makamına ihbar yapıldığından çalışmamıza dahil edilmemiştir¹⁴⁰.

---

¹⁴⁰ Medeni Kanun 405 mad 2fık : Görevlerini yaparken vesayet altına alınmayı gerekli kılan bir durum varlığını öğrenen idari mekanlar, noterler ve mahkemeler bu durumu hemen yetkili vesayet makamına bildirmek zorundadır.

Sonuç

Bu çalışmada Balıkesir İli İvrindi İlçesi Noterliğinin, 01.1.2009-01.1.2015 tarihleri aralığında, yaşları 60-100 arasında değişen ilgililer için fiil ehliyet raporunu dayanak alarak düzenlediği 133 adet işlemin incelenmesi yapılmıştır. Böylelikle fiil ehliyeti raporlarının hangi tür işlemlerde, kimler için istendiği, raporun temini için noterlik tarafından yazılan bir talep yazısı olup olmadığı, verilen raporun kimler tarafından verildiği ve ne şekilde düzenlendiği, rapor ile işlemin uyumlu olup olmadığı konuları değerlendirilmiştir.

Çalışmamızda ilgili noterlikte yapılan işlemlerde herhangi bir eksikliğin bulunmadığı, her işlemde noterin adı ve soyadı ile noterliğin ismini, işlemin yapıldığı yer ve tarihi (rakam ve yazı ile), ilgilinin ve varsa tercümanın, tanık ve bilirkişinin kimlik ve adresleri ile ayrıca ilgilinin vergi kimlik numarasını, ilgilinin hakiki arzusu hakkındaki beyanını ve işleme katılanların imzalarını ve noterin imza ve mührünü içermekte olduğu tespit edilmiştir.

Sağlık Bakanlığının 2014 tarih 4 sayılı genelgesi gereğince; Doğru algılama, kavrama ve buna göre hareket etme konusundaki ruhsal yetenekleri, bellek yapısı, zihinsel işlevleri fiziksel durumu zaman ve mekan oryantasyonları gibi bir dizi davranış özelliklerini saptayarak rapor düzenleme yetkisi tüm hekimlere verilmiş olup, hekime de gerek gördüğünde ilgiliyi uzman doktora sevk edip uzmandan rapor isteme yetkisi ve görevi verilmiştir. İlgili genelge özellikle uzman hekim donanımı olmayan yerlerde kurulu noterliklerde işlem yaptırmak durumunda olan ilgililer ve noterlikler açısından ülkemiz gerçeğine uygun bir düzenlemedir. Ancak yaşlıların finansal istismara maruz kalmalarının önüne geçilmesi, yapılan noterlik işlemlerinin şüpheden uzak olarak güvenilirliğinin sağlanması açısından bu yaş grubunda ve yine yaş grubu dahilinde olmasa bile şüpheli diğer durumlarda fiili ehliyet değerlendirmesinin ve düzenlenecek raporun çalışmaya konu edilen raporlarda olduğu gibi, standart, aynı ibareleri içeren önceden düzenlenmiş izlenimi veren kağıda ad ve ,soyadı kısmı doldurularak imzalana “ Akıl ve ruh sağlığı yerindedir “şeklindeki

raporlar yerine, Sağlık Bakanlığının bahsi geçen genelgesinde belirtilen değerlendirilmelerin eksiksiz olarak yapıldığını gösterir ibarelerin yer aldığı raporlar olması gerekir. Yasal zorunluluk olmamakla birlikte noterin hekime yazacağı rapor talep yazısında, işlem ilgisinin hangi hallerinin şüpheyi doğurduğu veya varsa şikayetin içeriğinin belirtilmesi hekimin daha ayrıntılı incelemesi ve rapor düzenlemesine yardımcı olacaktır. Hukuki ehliyet raporları işlemin yapıldığı andaki durumu gösterdiğinden rapor ve işlem tarihinin aynı gün olma zorunluluğu vardır. Ancak bu zorunluluğun sağlıklı bir rapor için gereken detaylı inceleme ve değerlendirme açısından olumsuz etkisi vardır. Bu duruma dikkat çekilip ayrıca değerlendirme konusu yapılmalıdır.

Noter tarafından yazılacak rapor talep yazısı ile hekim tarafından düzenlenecek raporda ilgilinin fotoğrafının bulunması, ilgilinin kimliği hakkında kesin kanaat oluşturacak böylelikle bu yönde oluşacak aksi iddiaların önüne geçilmiş olacaktır. Noter tarafından yazılacak talep yazısında yapılması istenen işlemin niteliğinden bahsedilmesi ve raporun da yapılacak işlemin niteliğinden bahsedilerek örneğin, "araç satış vekaleti vermesinde veya gayrimenkul satış vaadi sözleşmesi yapmasında" gibi bu işleme özel olarak verilmesi raporun ispat gücünü kuvvetlendireceği gibi sadece bazı işlemlere özel olarak kendisine kanuni müşavir atanması gerekenlerin olası hak kaybının önüne geçecektir. Uygulama birliği ve işlem güvenilirliği için tespit olunan tüm eksikliklerin yasal düzenlemeler ile giderilmesi gereklidir.

9. Kaynaklar

Akılhoğlu T, Noterlik Hukuku Açısından Kamu Hizmeti Ve İdari Vesayet Kavramları, Noterlik Hukuku İle İlgili Bazı Sorunlar Türk Hukuk Dili Noterlik Ve Tebligat Hukuku, Notev-(Noterlik Hukuku Araştırma Enstitüsü), Ankara, Bey Ofset, 1999, S. 17.

Akıntürk, T, Medeni Hukuk, 10. Baskı, Beta Yayın Evi, İstanbul, 2004

American Psychiatric Association. Diagnostic and Statistical Manual Of Mental Disorders, 4th Edn. Washington Dc: American Psychiatric Association, 1994, Pp 133–55.

Bilgili F, Demirkapı E, Hukukun Temel Kavramları, Dora Yayıncılık, Bursa 2012

Bilgin N, Mert E. Geriatrik Yaş Grubu Adli Olguların Özellikleri. Turkish Journal Of Geriatrics 2005;8(2):107-10

Bilgin, İ. Noterlerin Hukuki Sorumlulukları, Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi, S. 74, 1992

Ceylan, S., Roma Hukuku'nun Günümüz Hukuk Düzenlerine Etkisi, G.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, C.VIII, S. 1, 2, 2004, S. 75 - 93

Eren, F, Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, İstanbul 2011 .

Gökcan, H. T. Hukukumuzda Haksız Fiil Sorumluluğu, Ankara 2003

Gözler K, Hukukun Temel Kavramları, Ekin Kitabevi, Bursa 2010

Halliwell T, Thenotary A Short history 2000,
[Http://Www.Learnedcounsel.Com/Notaryhistory.Html](http://www.Learnedcounsel.Com/Notaryhistory.Html) E.T. 26.10. 2017

Hancı, İ. H., Adli Tıp Ve Adli Bilimler, Seçkin Yayınevi, Ankara/2002.

İnan, A. Naim: Borçlar Hukuku, Ankara 1979 .

Kaçak N. Yeni İçtihatlarla Türk Medeni Kanunu (2. Baskı), Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2007, Pp; 15-31

Karahasan, M. R., Sorumluluk Hukuku, İstanbul 1995.

Karahasan, M. Reşit: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Öğreti Yargıtay Kararları, İstanbul 2003.

Karaman, H, Mukayeseli İslam Hukuku, İstanbul, 2010, C. 1, S. 237.

Kıcalıoğlu, M, Noterlerin Hukuki Sorumluluğu, Terazi Hukuk Dergisi, Temmuz 2007, Sa. 11, S. 131-145.

Kılıçoğlu, A, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C. I, Ankara 2006.

Kılıçoğlu, M., Sorumluluk Hukuku, Sözleşme Dışı Sorumluluk, C. I, Ankara 2002.

Klinik Psikiyatri 2006;9:5-16

Korkusuz, R, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Sorumluluk Ve Tazminat Hukuku Sempozyumu, 28-29 Mayıs 2009

Lee Hy, Eatonck. Financial Abuse In Elderly Korea Nimmigrants: Mixed Analysis Of The Role Of Culture On Perceptionand Help-Seekingintention. J Gerontolsocwork 2009;52(5):463-88.

Memiş Yusuf, Noter Hukuki Sorumluluğu, Ankara 2016, S. 21-22-29

Moroğlu N, Oktay S, Şıpka Ş. Kişiler Hukuku. Moroğlu N, Oktay S, Şıpka Ş Editors. Türk Medeni Kanunu Ve Yürürlük Kanunu, Beta Basım Yayını Dağıtım A.Ş. İstanbul 2012, Pp: 5-21

Noterlik Hukuku Araştırma Enstitüsü, Noterlik Hukuku İle İlgili Bazı sorunlar, Ankara 1999

Noterlik Hukuku Araştırma Enstitüsü, Türk Medeni Kanununda Noterleri İlgilendiren Önemli Değişiklikler, Ankara 2005 .

Oğuzman, M. K., Öz, M. T. Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2010

Oğuzman, Medeni Hukuk Dersleri, 78-96

Oktay, Ö. S., Yargıtay Uygulaması Işığında Noterlerin Hukuki Sorumluluklarının Dayandığı Esas Ve Sorumluluğun Koşulları, Prof. Dr. Yavuz Alangoya İçin Armağan, İstanbul 2007, S. 693-714.

Öz F. Yaşamın Son Evresi: Yaşlılık Psikososyal Açından Gözden Geçirme. Kriz Dergisi 2002;10(2):17-28.

Özbek, M. Noter Senetlerinde Sahtelik, Ankara 2001

Özbek, M. S., Noter Senetlerinde Sahtelik, S,85-89, Ankara 2009

Özen, M.,5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu Bağlamında Noterlerin Cezai Sorumluluğu, Noterlik Hukuk Sempozyumu, Ankara 2010 .

Pulaşlı, H. Türk Ve Alman Hukuklarında Noterlerin Hukuki Sorumluluğu, Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi, S. 39, 1983.

Reisoğlu, S. Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2006.

Şuer T. Adli Psikiyatri Ve Yaşlanma Türkiye Klinikleri J Intmedsci 2005;1(29):78-80

Tanju F. , Hukukumuzda Noterlik, Ankara 1983

Tanrıver, S. Noterlerin İşlevleri Alanındaki Yeni Açılımlar Ve Bu Bağlamda Noterlik Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağının İrdelenmesi, Tnbhd, Kasım 2004, Sa. 124, S. 56-68.

Tuğ, A.Türk Özel Hukukunda Şekil, Konya 1994 . Türkiye İstatistik Kurumu: Demografik Göstergeler. [Http://Www.Tuik.Gov.Tr](http://www.tuik.gov.tr), Erişim Tarihi: 07.04.2017

Türk Psikiyatri Dergisi 2002; 13 (4) :273-281

Ulukapı, Ö. Atalı, M, Noterlik Hukuku, Konya 1994.

Ulukapı, Ö.: Noterlik Mesleği Ve Noterin Hak Ve Yükümlülükleri, Konya 2003, S. 20

Ulukapı, Ö, Noterlerin Hukuki Sorumluluğu, Noterlik Hukuku Sempozyumu: I-Iı, Noterlerin Hukuk Düzenimizdeki Yeri Ve Noterlerin Sorumlulukları, Notev (Noterlik Hukuk Araştırma Enstitüsü) Yayınları No: 1, Ankara 1997, S. 65-85.

Ulukapı, Ö, Atalı, Konya 2013, M, S,218

Ünalçın, P. Önleyici Yargının Asli Unsuru Olan Noter Resmi Senetlerinin İcra Kuvvetinin Daha Etkin Kullanılmasının Yargı Hizmetinin Hızlandırılmasındaki Önemi Ve Avrupa Ülkeleri Uygulamaları Tnbhd 2012/155, S.48-59.

Vikipedi, 30.09.2015 ; 1-5

Yılmaz, E. , Hukuk Sözlüğü, B. 5 Ankara 1996

Yılmaz, S. “Türk Borçlar Kanunu Tasarısında Sebep Sorumluluklarına İlişkin Yeni Hükümler”, Aühfd, 2010, C. 59, S. 3, S. 551- 578.

Yurdağül, M., Adalet Hizmetlerinde Noter Ve Noterliklerin Yeri Ve Önemi, TNBHD 1995, 85, S. 48-52.

Zeyneloğlu, A, Noterlerin Yasaların Emredici Hükümlerine Uymaları Zorunluluğu, Tnbhd. S. 17, Ankara 1978 .

Özgeçmiş

1966 Bingöl doğumluyum. İlk- orta ve lise öğrenimimi Bingöl ilinde tamamladım. 1983-1984 öğretim yılında başladığım İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden 1987 yılında mezun oldum. Mezuniyet sonrası İstanbul Barosunda Avukatlık stajı ve devamında bir süre Avukat olarak faaliyet gösterdikten sonra 1995 senesinde Sivas- Akıncılar ilçesine Hakim olarak atandım . Sırasıyla Gaziantep -Araban, Kayseri-Develi ,Balıkesir-Bandırma,Muğla-Bodrum ve Sinop da ağırlıklı olarak Asliye Hukuk hakimi olarak görev yaptım. 2010 senesinde emekli olarak görevimden ayrıldım. Aynı sene başvurumun kabulü üzerine Erzincan-Tercan ilçesine noter olarak atandım. İki buçuk senelik çalışma dönemimden sonra atandığım Balıkesir-İvrindi noterliğinde de yaklaşık olarak aynı süre görev yaptım. Halen İstanbul, Silivri1.Noteri olarak görev yapmaktayım. Evli ve bir erkek bir kız çocuğu sahibiyim.